Ազգ
Azg
armenian daily

20 ՄԱՐՏ 2001 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 50 (2254)

Բանակցություններից առաջ Բաքուն պատերազմով է վախեցնում

ԲԱՔՈՒ, 19 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 17-ին Բաքվի "ANS TV" հեռուստաալիքով Ադրբեջանի նախագահի վարչակազմի հասարակայնության հետ կապերի վարչության ղեկավար Նովրուզ Մամեդովը հայտարարել է, որ «Հայաստանը եւ հայերը հարկադրում են Ադրբեջանին պատերազմ սկսել»: «Երբեւէ նրանք կստանան այն, եթե այդպես ձգտում են դրան», ավելացրել է նա: Ն. Մամեդովի կարծիքով, Ադրբեջանը ստիպված կլինի ընտրել խնդրի լուծման ռազմական տարբերակը, եթե Հայաստանը չհրաժարվի անարդարացի պայմաններից ու պահանջներից: Հայերի գործողությունների բնույթն ու եղանակը ռազմական գործողությունների ժամանակ, ըստ Մամեդովի, «այսօր, երբ Ադրբեջանը ուժեղ բանակ եւ կոնկրետ նպատակ ունի, թույլ են տալիս ինձ հայտարարել, որ Ադրբեջանը հեշտությամբ կշահի պատերազմը»: «Կոնկրետ արդյունքի Քի Ուեսթի բանակցությունների ընթացքում կարելի կլինի հասնել միայն այն ժամանակ, երբ Հայաստանի իշխանությունները ցուցադրեն զգաստություն եւ խելամտություն՝ հրաժարվելով անհիմն պահանջներից: Հակառակ դեպքում արդյունք չի լինի», ընդգծել է Ադրբեջանի նախագահի վարչակազմի հասարակայնության հետ կապերի վարչության ղեկավարը:

ԱՄՆ

Օսկանյանը հանդիպում է Փաուելի եւ Ռայսի հետ

Մարտի 19–20-ը ՀՀ արտաքին գերատեսչության ղեկավար Վարդան Օսկանյանը երկօրյա աշխատանքային այցի շրջանակներում հանդիպումներ կունենա ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելի եւ անվտանգության հարցերով խորհրդական Քոնդոլեզա Ռայսի հետ: Ակնհայտ է, որ հանդիպումներում քննարկվող կարեւորագույն եւ գլխավոր թեման կլինի ԼՂ հակամարտության կարգավորումը: Օսկանյան-Փաուել հանդիպումը հատկանշական է նրանով, որ հենց վերջինս է լինելու ապրիլի 3-ին սպասվող Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպման հովանավորն այնպես, ինչպես փարիզյան երկու հանդիպումների ժամանակ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակն էր: Ամենայն հավանականությամբ հայ-ամերիկյան բանակցություններում առանձին քննարկման նյութ կդառնան հայ-ռուսական հարաբերությունները: Մարտի 16-ին, ինչպես հայտնի է, արտգործնախարար Օսկանյանը Մոսկվայում հանդիպումներ ունեցավ ՌԴ իր պաշտոնակից Իգոր Իվանովի եւ Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Սերգեյ Իվանովի հետ: Վերջինս իր հերթին մի քանի օր առաջ Վաշինգտոնում հանդիպել է Ք. Ռայսի եւ Ք. Փաուելի հետ, իսկ այս օրերին աշխատանքային այցով գտնվում է Ֆրանսիայում: Վերջինս ԱՄՆ-ի եւ ՌԴ-ի հետ ներկայացնում է ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը:

ՔԻ ՈՒԵՍԹ

Պատմություն փոքրիկ Սպիտակ տան մասին

Այստեղ կհյուրընկալվեն նախագահներ Քոչարյանն ու Ալիեւը

Ֆլորիդայի նահանգի Քի Ուեսթ քաղաքում հրատարակվող «Քինյուզ» օրաթերթը մարտի 19-ի համարում անդրադարձել է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Հեյդար Ալիեւի միջեւ սպասվելիք բանակցություններին, որոնք կսկսվեն ապրիլի 3-ին: Քի Ուեսթը պատմական առումով բավականին հայտնի քաղաք է, որտեղ բնակվում է 25 հազար մարդ, հիմնականում կուբացիներ: Ինչպես նշել էինք «Ազգի» նախորդ համարում, Քի Ուեսթը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկյան համանախագահող Քերի Քավանոյի հայրենի քաղաքն է:

Հարրի Ս. Թրումենի փոքրիկ Սպիտակ տունը Քի Ուեսթում կառուցվել է 1890 թվականին: Սկզբնական շրջանում եղել է տեղի ռազմածովային հանգրվանի սպաների համար կեցության վայր: Փայտյա կրկնահարկը բաժանված էր երկու մասերի, որոնցից մեկում բնակվում էր տեղի պարետը, մյուսում՝ գանձապահը: Տունը կառուցվել է ուղիղ Քի Ուեսթի նավահանգստի դիմաց: 20-րդ դարի սկզբներին դարձավ պարետի եւ նրա ընտանիքի համար բնակարան:

Հարրի Ս. Թրումենի փոքրիկ Սպիտակ տունը բավականին հայտնի է եւ հյուրընկալել է նշանավոր քաղաքական ու պետական գործիչների: Առաջին աշխարհամարտի տարիներին այստեղ է բնակվել Թոմաս Էդիսոնը:

Տես ➧ էջ 3

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Վանաձորում հիմնադրվեց ՀՌԱԿ մասնաճյուղ

Մարտի 16-ին Վանաձոր էին ժամանել Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանը, վարչության անդամ Գագիկ Վարդանյանը:

Այցը հիմնականում հետապնդում էր կազմակերպչական նպատակներ: Վարչականները նախ այցելեցին Վանաձորի կենտրոնական մասում վարձակալված տարածքը, որը շուտով կծառայի որպես կուսակիցների հավաքատեղի, հետո եղան ՀՌԱԿ Վանաձորի մասնաճյուղի նորաբաց գրասենյակում:

Այնուհետեւ կայացավ ՀՌԱԿ վարչականների հանդիպումը կուսակցության անդամների եւ համակիրների հետ: Ընկ. Ռուբեն Միրզախանյանը սկզբում ներկայացրեց Ռամկավար Ազատական կուսակցության պատմական անցյալը, խոսեց այսօրվա ծեռքբերումների եւ այն նպատակադրումների մասին, որ կուսակցությունն ունի վաղվա օրվա նախաշեմին:

Վերջում ընկ. Ռ. Միրզախանյանը պատասխանեց ներկաների բազմաթիվ եւ բազմատիպ հարցերին, որոնք շոշափում էին եւ կուսակցական, եւ ազգային, եւ միջազգային տարբեր թեմաներ:

Մոտ մեկուկես ժամ տեւած հանդիպման ավարտին տեղի ունեցավ Ռամկավար Ազատական կուսակցության շարքերն ընդունվողների երդման հանդիսավոր արարողությունը՝ ՀՌԱԿ ատենապետ Ռ. Միրզախանյանի կնքահայրությամբ: Թվով քսան վանաձորցիներ այդ օրը դարձան ՀՌԱԿ անդամներ: Վանաձորից մեկնելուց առաջ ՀՌԱԿ վարչականները քաղաքավարական այցով եղան Լոռու մարզպետարանում եւ հանդիպեցին մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանի հետ:

ՎԱՐԴԳԵՍ Հ. ՔԵՇԻՇՅԱՆ
Վանաձոր

Հ. Ալիեւին մտահոգում է Հայաստան-Իրան-Հունաստան համագործակցությունը

Ադրբեջանի նախագահն օրերս Անկարայում հայտարարել է, թե Հայաստան-Իրան-Հունաստան համագործակցությունն անհանգստացնող է Ադրբեջանի համար, չմանրամասնելով, թե եռակողմ համագործակցության հատկապես ինչն է անհանգստացնող: Հաստատելով, որ վերջին շրջանում Ռուսաստանը ջանում է խորացնել Ադրբեջանի հետ համագործակցությունը, Ալիեւն ավելացրել է. «Պուտինն էլ է ասում, որ Հայաստանում տեղաբաշխված զորքերն ուղղված չեն Ադրբեջանի դեմ, այլ՝ ընդդեմ Թուրքիայում տեղաբաշխված ՆԱՏՕ-ական ուժերի»: Ալիեւին անհանգստացնում է նաեւ Մոսկվա-Թեհրան հարաբերությունների խորացումը, եւ ինչպես նկատել է Ադրբեջանի նախագահը, «Իրանը Ռուսաստանի հետ լավ հարաբերություններ է ունեցել եւ շահի, եւ Խոմեյնիի ժամանակներում... Թեհրան-Մոսկվա համագործակցությունն անհանգստացնում է մեզ»: Միեւնույն ժամանակ Ալիեւը ողջունելի է համարել Ադրբեջանում թուրքական ռազմահանգրվանի հնարավոր տեղակայումը:

Ադրբեջանի առաջնորդի հայտարարություններին անմիջապես հետեւել է պաշտոնական Թեհրանի արձագանքը: Արտգործնախարարության մի անանուն աղբյուր նշել է, որ Թեհրան-Աթենք-Երեւան համագործակցությունն ուղղված չէ որեւէ երկրի դեմ: «Պրն Ալիեւը միշտ ողջունում է տարածաշրջանում օտար ուժերի ներկայությունը, այնպես որ չպետք է անհանգստանա տարածաշրջանային համագործակցությունից», ԻՌՆԱ գործակալությանն ասել է անանուն աղբյուրը:

Մակեդոնական տանկեր Տետովոյում

ԼՈՆԴՈՆ, 19 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր մակեդոնական բանակի տանկային ստորաբաժանում է մտել Տետովո, որտեսզի զորակցի հատուկ զորամասերին եւ ոստիկանությանը, որոնք մարտեր են մղում այսպես կոչված «Ազատագրական ազգային բանակի» ալբանացի գրոհայինների դեմ: Ականատեսները բրիտանական աղբյուրներին հաղորդել են առնվազն չորս տանկի մասին, որոնք դիրքեր են գրավել քաղաքի շրջագծից ներս: Մակեդոնիայի ղեկավարությունը դրանով իսկ առաջին անգամ որոշում է ընդունել անմիջականորեն կանոնավոր բանակային զորամասեր տեղակայել Տետովոյի շրջանում:

Մինչդեռ բրիտանական աղբյուրները հաղորդում են, որ այսօր զգալիորեն ընդարձակվել է մակեդոնական ուժերի եւ ալբանացի անջատականների միջեւ մղվող մարտական գործողությունների շրջանը: Մասնավորապես ծանր զենքի գործադրմամբ փոխհրաձգություններ են տեղի ունենում Բրեսի եւ Մալինո բնակավայրերի շրջանում:

Ամերիկացի գեներալը կայցելի Հայաստան եւ Վրաստան

ԹԲԻԼԻՍԻ, 19 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 20-21-ը, ինչպես հաղորդում է «Կավկազպրես» գործակալությունը, աշխատանքային այցով Վրաստան կժամանի Եվրոպայում ԱՄՆ զորքերի գլխավոր հրամանատարի տեղակալ, բանակի գեներալ Կարլտոն Ֆուլֆորդը կնոջ հետ: Ինչպես սպասվում է, պաշտոնական այցի ընթացքում ամերիկյան գեներալը կհանդիպի Վրաստանում ԵԱՀԿ եւ ՄԱԿ առաքելությունների ղեկավարների հետ: Ֆուլֆորդի այցի նպատակն է ուսումնասիրել իրադրությունը Հարավային Կովկասում: Ամերիկյան գեներալը նաեւ հանդիպումներ կունենա Վրաստանի պաշտպանության նախարար Դավիթ Թեւզաձեի եւ պաշտպանության եւ անվտանգության խորհրդարանական կոմիտեի նախագահ Գեորգի Բարամիձեի հետ, կայցելի Վրաստանի ՊՆ 11-րդ բրիգադ: Մարտի 21-ին Ֆուլֆորդը կնոջ հետ Թբիլիսիից կմեկնի Երեւան:

ՌԵՊՈՐՏԱԺ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻՑ

Շրջայց Սեւանի ավազանում

Հանրապետության նախագահի կարծիքով՝ Գեղարքունիքը կարող է դառնալ զբոսաշրջության խոշոր կենտրոն

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Նոյեմբերին ծովից փչող քամին պաղ ծխունը քշում է դեպի Կռկոյի Մարտի տուն: Սեւանը խեղճուկրակ Մարտի համար ծով է, համենայն դեպս այդպես է նա պատկերացնում, ինչպես ավազանի մյուս բնակիչները: Տունը միհարկանի է, իսկ երբ առաս ծխուն է թափվում, թաղվում է մինչեւ պատուհանների գոգը, եւ Մարտը ցուրտ սենյակից հետեւում է հարեւանի կիսակառույց շինությանը, որը յոթ-ութ ձմեռ նույն կիսակառույցն է: Պանդուխտը յոթ-ութ ձմեռ առաջ լքել է ծովը, Վարդենիսը եւ հազարավոր բախտակիցների հետ թափառում է Ռուսաստանում, որտեղ Սեւանի նման ծով չկա, իսկ մայրամուտն այսպես կարմիր չէ, ինչպես Գեղամա լեռների գագաթներին: Պանդուխտի տունն ու էլի շատ այստիպի կիսակառույցներ անդադար հիշեցնում են, որ հայրենիքում ինչ-որ բան սխալ է:

Տես ➧ էջ 4

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունում

Տեղի ունեցավ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության հերթական նիստը, որը վարում էր ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:

Վարչությունը լսեց «ՀՌԱԿ դիրքորոշումը 1921 թվականի մարտի 16-ին Խորհրդային Միության եւ Թուրքիայի միջեւ ստորագրված պայմանագրի կապակցությամբ» հարցը, որը ներկայացրեց վարչության անդամ Մհեր Մելիք-Բախշյանը:

Քննարկմանը մասնակցեցին Հարություն Առաքելյանը, Ռոբերտ Մավիսակալյանը, Մեխակ Գեւորգյանը, Ռուբեն Միրզախանյանը: Ընդունված որոշման մեջ մասնավորապես նշվում է. «1921 թվականի մարտի 16-ի պայմանագիրը չի կարելի առանձնացնել 1918-1921 թթ. կնքված մյուս համաձայնություններից, որոնք արդյունք են այդ ժամանակաշրջանում հայկական պետականության դեմ իրականացվող քաղաքականության: ՀՌԱԿ-ը գտնում է, որ այդ պայմանագրերի կապակցությամբ անհրաժեշտություն է պահանջվում պաշտոնական դիրքորոշման մշակման եւ վերաբերմունքի հստակեցման հաստատված տարածքային իրողությունների նկատմամբ: Կուսակցությունը նպատակահարմար է համարում շարունակել քննարկումները խնդրո հարցի կապակցությամբ, որը հնարավորություն կընձեռի խնդիրը պատշաճ ներկայացնել միջազգային ատյաններում»: Ընդունված որոշման մեջ նշվում է նաեւ, որ վերջին տարիներին ազգային հիմնախնդիրների նկատմամբ հաստատված պետական քաղաքականությունը հույս է ներշնչում, որ առաջարկված ձեռնարկումները կարող են հաջողությամբ ընթանալ:

Վարչությունը հաստատեց թիվ 2 շրջաբերականը, որը ՀՌԱԿ ակումբներին առաջարկում է ժողովներ գումարել «ՀՀ կառավարման համակարգի կատարելագործման մասին» օրակարգային հարցով: Վարչությունը քննարկեց նաեւ մի շարք այլ հարցեր:

Հայաստանն այլ երկրների համար օրգանների մատակարար չի լինի

Հավաստում են փոխպատվաստման օրինագծի հեղինակները

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՄԱՐՏ, ՆՈՅԵՄ ՏԱՊԱՆ: Հարցը՝ կընդունի՞ արդյոք Հայաստանը օրգանների վաճառքի իրավունքը, հիմնարար հարցերից մեկն է եղել մարդկային օրգանների եւ հյուսվածքների փոխպատվաստման մասին օրինագծի մշակման ժամանակ: Այս մասին հայտնեց օրինագծի հեղինակներից մեկը՝ «Արաբկիր» բժշկական կենտրոնի ղեկավար, փոխպատվաստման ծրագրերի ղեկավար Արա Բաբլոյանը: Նա ընդգծեց, որ համաձայն օրինագծի՝ կենդանի դոնորներ, որոնք ամենամերձավոր ազգակցական կապերի դեպքում: Ինչպես եւ ամրագրված է օրինագծում, մերձավոր ազգականներ են համարվում ծնողներն ու երեխաները, հարազատ եղբայրներն ու քույրերը: Ըստ որում, ազգակցությունը որոշվում է ոչ թե գենետիկական, այլ իրավաբանական հիման վրա, այսինքն՝ փոխպատվաստողին ներկայացվում է ազգակցական կապը հավաստող համապատասխան իրավաբանական փաստաթուղթ:

Իսկ ինչ վերաբերում է դիակից Հայաստանից այլ երկրներ օրգանների մատակարարում չի նախատեսվում, սակայն հնարավոր կլինի պայմանավորվածություն ձեռք բերել հայաստանյան կլինիկաներում վիրահատություններ կատարելու վերաբերյալ: Այդ հեռանկարը շատ իրատեսական է, քանի որ համանման վիրահատությունները արեւմտյան երկրներում մի քանի անգամ ավելի թանկ արժեն: Երիկամների փոխպատվաստման մոտավոր ինքնարժեքը, օրինակ, Հայաստանում մոտ 25 հազար դոլար է, այնինչ զարգացած արեւմտյան երկրներում՝ 70-80 հազար դոլար: Հայաստանում պացիենտները չեն վճարում նույնիսկ ինքնարժեքը: Սահմանված մինչեւ 5 հազար դոլար վճարը դեռեւս ոչ ոք չի վճարել. ծախսերի տարբերությունը «Արաբկիր» բժշկական կենտրոնը փակում է բարեգործական մանկական ֆոնդի հաշվին, որն ստեղծվել է բելգիական եւ շվեյցարական մասնագետների եւ կազմակերպությունների աջակցությամբ:

ցից կարելի կլինի օրգաններ վերցնել, կարող են դառնալ միայն պացիենտի ամենամերձավոր ազգականները: Իսկ այն դեպքում, երբ մարդկային օրգանները դառնում են կոմերցիայի օբյեկտ, օրինագիծը սահմանում է քրեական պատասխանատվություն: Պրոֆեսոր Բաբլոյանը հուսով է, որ օրենքը քննարկելու եւ ընդունելու ժամանակ այս կետերը կթողնվեն անփոփոխ:

Օրգանների եւ հյուսվածքների փոխպատվաստումը Հայաստանում կատարվում է վաղուց. տարբեր բժշկական կենտրոններում կատարում են մաշկի, ոսկրերի, աչքի եղջերաթաղանթի փոխպատվաստում՝ չխոսելով արդեն արյան փոխներարկման մասին: 1991 թ. Հայաստանում սկսվել է երիկամների պատվաստման ծրագիր: Ինչպես հայտնեց Արա Բաբլոյանը, մինչ օրս վիրահատվել են 25 երեխաներ եւ չափահասներ: Մինչեւ հիմա կենդանի դոնորից երիկամներ վերցվել են միայն

օրգան վերցնելուն, ապա օրինագիծը դա կարգավորում է հետեւյալ կերպ. եթե հաստատվել է ուղեղի մահ, ապա օրգանները կարող են փոխպատվաստման համար օգտագործվել հարազատների համաձայնությամբ: Ըստ որում, մահվան հավաստումը կատարվում է հատուկ հանձնաժողովի կողմից, որում չեն ընդգրկվում փոխպատվաստման մասնագետներ՝ խուսափելու համար ուղղակի շահագրգռվածությունից:

Օրգանների մատակարարման հարցը պետք է լուծվի հատուկ ստեղծված կառույցի կողմից, որն ունի այսպես կոչված սպասողական թերթիկներ զանազան բժշկական հաստատություններից, որտեղ զբաղվում են փոխպատվաստմամբ: Արա Բաբլոյանը գտնում է, որ այդ կառույցը պետք է լինի պետական՝ բացառելու համար կախվածությունը կոմերցիոն շահագրգռությունից:

Պրոֆեսոր Բաբլոյանի կարծիքով, օրենքի ընդունումը Հայաստանին թույլ կտա առաջընթաց քայլ կատարել փոխպատվաստման բնագավառում: Նոր ծրագրերի թվում են լյարդի եւ սրտի փոխպատվաստման ծրագրերը, որոնց պատրաստվում է Միքայելյանի անվան վիրաբուժության ինստիտուտը՝ «Արաբկիր» բժշկական կենտրոնի հետ համատեղ: Սրտի եւ թոքերի փոխպատվաստման է պատրաստվում նաեւ «Նորք-Մարաշ» բժշկական կենտրոնը:

ԼՂՀ

Բենիկ Բախշիյանը նշանակվել է գյուղնախարար

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 19 ՄԱՐՏԻ, ՆՈՅԵՄ ՏԱՊԱՆ: ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի մարտի 17-ի հրամանագրով Արմո Ծատուրյանը ազատվել է ԼՂՀ գյուղատնտեսության նախարարի պաշտոնից: Կառավարության որոշումով նա նշանակվել է Ասկերանի շրջանային վարչակազմի ղեկավարի պաշտոնում: Ա. Ղուկասյանի մեկ այլ հրամանագրով գյուղատնտեսության նախարար է նշանակվել Բենիկ Բախշիյանը: Ըստ ԼՂՀ նախագահի, իրականացվող կադրային քաղաքականության հիմքում ընկած է յուրաքանչյուր անձի մասնագիտական պոտենցիալը առավելագույնս օգտագործելու սկզբունքը:

Ստեփանակերտում պարետային ժամ չկա

Վերջին մեկ ամսում Ստեփանակերտում տեղի ունեցած պայթեցումների ու հրկիզումների կապակցությամբ ոստիկանության ձեռնարկած օպերատիվ միջոցառումները բնակչությանը հիմք են տվել ենթադրելու, թե մայրաքաղաքում մտցվել է պարետային ժամ: Պարետային ռեժիմի պայմաններին վաղուց ծանոթ ստեփանակերտցիներն այնքան լրջորեն են ընդունել այս լուրը, որ ոմանք նույնիսկ զգուշանում են ուշ ժամերին փողոց դուրս գալ:

ԼՂՀ ՆԳՆ շտաբի պետ, միլիցիայի գնդապետ Գրիգոր Հարությունյանն «Ազգի» թղթակցին ասաց հետեւյալը.

– Բնակչության անհանգստությունն անհիմն է: Պարետային ժամ կարող է մտցվել միայն հանրապետության նախագահի հրամանագրով, որի անհրաժեշտությունը, կարծում եմ, չկա: Իսկ ոստիկանության վերջին օրերի համեմատաբար ակտիվությունը պայմանավորված է փետրվար-մարտ ամիսներին Ստեփանակերտում տեղի ունեցած արտակարգ պատահարներով: Նմանատիպ նոր դեպքերը կանխարգելելու նպատակով ուժեղացրել ենք ՆԳՆ արտաքին ծառայությունների հսկողությունը:

Չպետք է մոռանալ, որ ԼՂՀ-ում երկարաձգված է ռազմական դրության ռեժիմը: Մենք գործում ենք բացառապես այդ ռեժիմի շրջանակներում:

ՆԱՐԵԿ ԱՐՇԱԿՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Գրիգոր Ամալյանը՝ հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի նախագահ

Հիմք ընդունելով «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» օրենքը, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մարտի 19-ին հրամանագիր է ստորագրել հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի անդամներ նշանակելու մասին: Ինչպես հաղորդում է ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակը, հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվել են.

Գրիգոր Ամալյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ վեց տարի/

Շամիրամ Աղաբեկյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ վեց տարի/

Կարինե Խոդիկյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ վեց տարի/

Հրաչիկ Բայադյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ չորս տարի/

Արա Թադեւոսյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ չորս տարի/

Մուշեղ Հովսեփյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ չորս տարի/

Վահագն Ավագյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ երկու տարի/

Արսեն Քաղեյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ երկու տարի/

Հարություն Խաչատրյանը- հանձնաժողովի անդամ /լիազորությունների ժամկետը՝ երկու տարի/:

Ըստ Արմենպրեսի, երեկ տեղի է ունեցել հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի առաջին նիստը:

Միաձայն հանձնաժողովի նախագահ է ընտրվել Գրիգոր Ամալյանը, փոխնախագահ՝ Շամիրամ Աղաբեկյանը:

Հենրիկ Քոչինյանը պարգեւատրվել է Նանսենի անվան միջազգային հիմնադրամի հուշամեդալով

Ֆրիտյոֆ Նանսենի անվան միջազգային հիմնադրամի կողմից Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը պարգեւատրվել է հուշամեդալով: Ինչպես հայտնում է իր ուղերձում հիմնադրամի նախագահ, պրոֆեսոր Յու. Բրեդիկիսը, հուշամեդալը շնորհվում է այն հասարակական, պետական գործիչներին, ովքեր իրենց գործունեության ընթացքում հավատարիմ են համամարդկային, մարդասիրական սկզբունքներին, սատարում են մշակույթի գործիչներին:

Մ. Մ.

ԳՈՒՅԺ

Մահացավ ՀՅԴ հայտնի գործիչ Հրաչ Տասնապետյանը

Երեկ ՀՅԴ բյուրոյից ստացված մահագիրը գուժում է դաշնակցական հայտնի գործիչ Հրաչ Տասնապետյանի մահը, որը պատահել է մարտի 16-ին, Բեյրութում:

Հ. Տասնապետյանը ծնվել էր 1928 թ., Հալեպում: Բարձրագույն մասնագիտական կրթությունը ստացել էր Լիոնում (Ֆրանսիա), եւ հակառակ քիմիագետ-ճարտարագետի մասնագիտությանը եւ թեկնածուական աստիճանին, 1953 թ. համաձայնել է որպես ուսուցիչ աշխատել Բեյրութի Համազգային ճեմարանում: Այնուհետեւ, մինչեւ մահը նրա աշխատանքային կենսագրությունը կապված է եղել կրթական այդ նշանավոր հաստատության հետ, որի տնօրենն էր 1968 թ.-ից: Երիտասարդ հասակում անդամագրվել է ՀՅԴ-ին, 1967 թ.-ից եղել է այդ կուսակցության գլխավոր մարմնի՝ Բյուրոյի անդամ եւ ներկայացուցիչ: Համարվում էր ՀՅԴ արխիվների լավագույն մասնագետ: Երկար տարիներ զբաղվել է դրանց դասավորման, ցուցակագրման եւ ուսումնասիրման գործով: Նրա խմբագրումով կամ հեղինակությամբ լույս է տեսել շուրջ 20 հատոր արխիվային նյութ եւ փաստաթուղթ՝ նվիրված ՀՅԴ պատմությանը:

Մեր տեղեկությամբ Հ. Տասնապետյանի թաղումը կկատարվի այսօր, Անթիլիասի մայր տաճարից:

Մեր ցավակցությունները հանգուցյալի ընտանիքին, ընկերներին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահաւաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

ծառայություններ

Անհեթեթ է եւ հակաշուկայական բնակչության հաշվին հաշվիչներ տեղադրելը

«Հայռուսգազարդի» ներկայացուցիչները վերջերս հայտարարեցին գազամատակարարման վերականգնման նոր ծրագրի մասին: Փաստն ինքնին ուրախալի է, սակայն պարզվում է, որ այդ ուրախության համար բաժանորդը պետք է բանկ վճարի 40 հազար դրամ, որի մեջ մտնում են գազահաշվիչի գումարը եւ 6 ամսվա կանխավճարը: Նկատի ունենալով բաժանորդների զանգվածային չվճարումները, կարելի է հասկանալ «Հայռուսգազարդի» առաջադրած կանխավճարի նախապայմանը: Եվ ընդհակառակը, բացարձակապես անընդունելի է գազահաշվիչի ձեռքբերումը եւ տեղադրումը բաժանորդի վզին դնելը: Նույն մոտեցումն է գործում նաեւ ջրի հաշվիչների համար: Համաձայն Արմեն Դարբինյանի գլխավորած «արհեստավարժների» կառավարության ընդունած «իմաստուն» որոշման, դրանք եւս պետք է գնեն եւ իրենց հաշվին տեղադրեն բնակիչները: Ընդհանրապես այս հակասահմանադրական ավանդույթը Հայաստանում սկիզբ առավ էլեկտրաէներգիայի հաշվիչների բնակարաններից դուրսբերման ժամանակ: Ճիշտ է, այն ժամանակ խնդիրը միայն տեղադրման գումարն էր, որը մեծ թիվ չէր կազմում (2-3 հազար դրամ), եւ 24-ժամյա էներգամատակարարում ունենալու ցանկությամբ տոգորված բնակիչներն առանձնապես չմանրացան վճարելու հարցում: Այլ է պատկերը այժմ: Թե ջրի, թե գազի հաշվիչների արժեքները փոքր գումարներ չեն կազմում: Դրանց ձեռքբերումը եւ տեղադրումը ոչ բոլորին է հասու: Սակայն այս դեպքում մոտեցումն արդարացված չէ ոչ այնքան հաշվիչների թանկության եւ սոցիալական կացության, այլ այդ մոտեցման, ինչպես արդեն նշեցինք, հակասահմանադրական եւ հակաշուկայական լինելու պատճառով: Գազամատակարար կամ ջրամատակարար կազմակերպությունն անկախ սեփականության ձեւից, իր առաջարկած ապրանքի, տվյալ դեպքում գազի կամ ջրի վաճառքից ակնկալում է շահույթ ստանալ: Այդ նպատակով նա ցանկանում է հաշվառել իր ապրանքի ծավալները եւ դրա դիմաց ստացվելիք գումարները: Հաշվառելու միակ ձեւը հաշվիչների տեղադրումն է, քանզի առանց դրանց վարձավճարների գանձման համակարգը փաստորեն չի գործում կամ չի գործի: Այսինքն, հաշվիչների տեղադրումը նախ եւ առաջ անհրաժեշտ է մատակարարին, այլ ոչ թե մեզ՝ սպառողներիս: Այդ պատճառով էլ, ինչպես պահանջում են շուկայական տնտեսության չգրված օրենքները, գործունեություն սկսող տնտեսվարող սուբյեկտն ինքը պետք է կապիտալ ներդնի իրեն անհրաժեշտ գույքի եւ սարքավորումների ձեռքբերման համար: Մինչդեռ չգիտես ինչու ամենուրեք գործող այս կարգը մեզ մոտ բացարձակապես բացակայում է եւ գործում է հակառակ մոտեցումը:

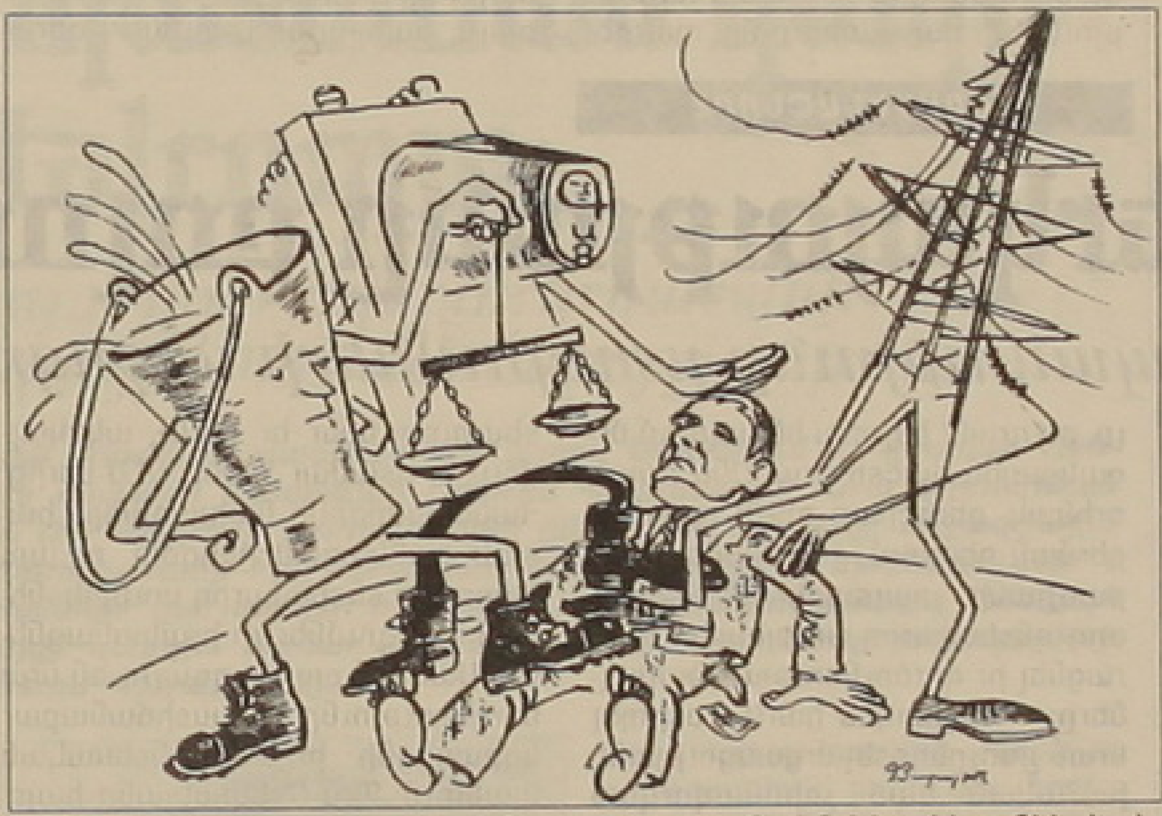

Դա նման է մի իրավիճակի, երբ, ասենք, երշիկ արտադրող ձեռնարկության ղեկավարն արտադրության անհրաժեշտ սարքավորումը կամ խանութի սեփականատերը իր կշեռքը ոչ թե ինքը գնի, այլ պարտադրի գնել ներկա կամ ապագա սպառողներին: Իհարկե, անհեթեթ է նման բան երեւակայելը: Բայց պարզվում է, որ նման անհեթեթությունը ոչ բոլոր դեպքերում կարող է այդպիսին համարվել: Եթե մի դեպքում մեզ անընդհատ մատնանշում են շուկայական տնտեսության պարտադրած կանոնները, ասելով, որ անհրաժեշտ է վճարել մատակարարված ծառայության կամ ապրանքի դիմաց, մեկ այլ դեպքում՝ մոռանալով շուկայական կանոնները, սկսում են խոսել պետության կամ մատակարար կազմակերպության ֆինանսների բացակայության մասին: Հակառակ իրավիճակը, երբ սպառողն է ֆինանսական դժվարության մեջ եւ չի կարողանում վճարել, միանշանակ համարվում է հակաշուկայական, բայց երբ մատակարար տնտեսվարող սուբյեկտը, որը տվյալ դեպքում այս կամ այն չափով պետական է, ֆինանսների սղություն է ունենում եւ իր այդ խնդիրը փորձում է լուծել սպառողի հաշվին, բնականոն եւ ընդունելի:

Օգտվելով այն բանից, որ ջուրը եւ գազը բնական մենաշնորհ ունեցող ապրանքներ են եւ դրանց մատակարարման այլընտրանքային կազմակերպություններ չկան, կիրառվում է երկակի ստանդարտների մոտեցումը: Կառավարությունն ընդունում է համապատասխան որոշում եւ վերջ: Ցանկացած այլընտրանքային առաջարկների դեպքում մատակարար կազմակերպությունները վկայակոչում են այդ որոշումը եւ հարցը համարում հանգուցալուծված: Մինչդեռ ցանկության դեպքում կարելի է ընդունել փոխընդունելի տարբերակներ: Ինչպես, օրինակ, բազմասակագնային հաշվիչների դեպքում: Դրանց տեղադրման դիմաց բաժանորդի վճարած գումարը մարվում է տեղադրման օրվանից մեկ տարի անց: Բաժանորդը ստացած էլեկտրաէներգիայի վճարից ազատվում է մինչեւ հաշվիչի արժեքը լրանալը:

Սակայն սա առաջին եւ վերջին հաճելի բացառությունն էր, որ մեզ «մեծահոգաբար» շնորհեցին հայրենի իշխանությունները: Մյուս դեպքում ընտրվեց այն, ինչի մասին արդեն նշվեց: Ֆինանսներ որոնելու ավելորդ գլխացավանքից ազատվելու նպատակով որոշվեց այդ գլխացավանքը դնել բնակչության վրա: Ներկա կառավարությունն էլ առանձնապես նախանձախնդրություն չի ցուցաբերում ի սկզբանե գլխիվայր շուռ տված իրավիճակը շտկելու:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՄՆ

Պատմություն փոքրիկ Սպիտակ տան մասին

Սկիզբը էջ 1

1946 թ.-ից տունը դարձավ հանգստի վայր ԱՄՆ նախագահ Հարրի Ս. Թրումենի համար, եւ միայն այդ ժամանակներից կոչվել փոքրիկ Սպիտակ տուն: Այն Թրումենի հանգստյան առանձնատունն էր, 1946-52 թթ. ԱՄՆ նախագահն այստեղ 11 անգամ հանգստացել է: Հետագայում տունը վերածվեց Հարրի Ս. Թրումենի անվան փոքրիկ Սպիտակ տուն-թանգարանի:

«Քինյուզ» թերթին թանգարանի տնօրեն Բոբ Վոլցն ասել է, թե նախագահներ Քոչարյանի եւ Ալիեւի միջեւ սկսվելիք բանակցություններն առաջին պատմական հանդիպումը չէ: Դեռ 1948 թ. Թրումենը գեներալ Դուայթ Այզենհաուերի հետ այստեղ անց է կացրել ռազմական քննարկումներ, որի արդյունքում ԱՄՆ զինված ուժերը վերանվանվել է Պաշտպանության դեպարտամենտ: 1961 թ. «Խոզերի ծոցի» իրադարձությունների ժամանակ փոքրիկ Սպիտակ տունը հյուրընկալեց ԱՄՆ նախագահ Ջոն Ֆ. Քենեդիին եւ Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Հարոլդ Մակմիլանին: Տունը պարետների համար շարունակում էր մնալ կացարան, մինչեւ 1974 թ., երբ փակվեց Թրումենի անվան ռազմածովային հանգրվանը: 1976 թ. ԱՄՆ նախագահ Ջիմի Քարտերն իր ընտանիքով եւ ընկերներով Նոր տարին դիմավորեց փոքրիկ Սպիտակ տանը: 2000 թ. ապրիլին այստեղ գեներալ Հենրի Շելթոնը հյուրընկալեց Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի եւ Գերմանիայի ռազմական գերատեսչությունների ղեկավարներին եւ նրանց պատվին տվեց ճաշ:

«Քինյուզ» թերթը հիշեցնում է, որ նախագահներ Քոչարյանն ու Ալիեւն ուղղակի բանակցություններն սկսել են 1999 թ. եւ այդ ժամանակից հանդիպել 15 անգամ: «ԼՂ հակամարտությունը Հարավային Կովկասում գլխավոր ապակայունացնող գործոնն է: Չնայած զինադադարին, ամեն տարի հարյուրավոր մարդիկ են սպանվում նշանառուների գնդակներից եւ ամենուր տեղաբաշխված ականներից», գրում է թերթը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Արմենտելը պայքարելու է իր մենաշնորհային իրավունքների համար

Հարցազրույց Արմենտելի գլխավոր կոմերցիոն տնօրեն Վ. Պապադիմիտրիուի հետ

Արմենտելի շուրջ խոսակցությունները ժամանակ առ ժամանակ մարում, հետո նորից գլուխ են բարձրացնում, ու ամեն անգամ քննարկվում է ՀՀ կառավարության կողմից նրան տրամադրած չարաբաստիկ «60 ա» լիցենզիայի հարցը՝ հեռահաղորդակցության ոլորտում բացառիկ իրավունքների վերաբերյալ: Ստացվում է այնպես, որ 1998 թվականին մի գրչի հարվածով կնքված գործարքի ձեռքը կրակն են ընկել ոչ միայն ներկայիս կառավարությունը, այլեւ Արմենտելը: Ակնհայտ է, որ ոչ միայն ՀՀ կառավարությունը, այլեւ ընկերությունն այդ մենաշնորհից բխող խնդիրներ ունենալու է միշտ, եւ թանկ վճարելով այդ մենաշնորհի համար (միջազգային փորձագետների կարծիքով ՀՀ հեռահաղորդակցության ոլորտի համար վճարած O -ի մոտ 142 մլն դոլարը բավականին բարձր գին է), թանկ է վճարելու ընդհանրապես իր նորմալ բիզնեսի համար Հայաստանում տնտեսական գործունեությանը զուգահեռ անընդհատ «կռվելով», պատասխանելով տարաբնույթ մեղադրանքներին ու դասական հայցերին:

– Պրն Պապադիմիտրիու, ճի՞շտ է, որ Արմենտելն ունի լուրջ խնդիրներ հայաստանյան հեռահաղորդակցության շուկայում, հատկապես ինտերնետ-հեռախոսների տարածումից հետո: Կարծիք կա նաեւ, որ շուկայում նա իր դիրքերը զիջել է վատ մենեջմենթի պատճառով:

– Ուրիշ երկրներում շուկան ազատ է հեռահաղորդակցության ծառայությունների համար, իսկ այստեղ միայն Արմենտելն է բացառիկ իրավունքի տերը, եւ ոչ ոք, բացի նրանից, իրավունք չունի, օրինակ, հեռախոսային կապ իրականացնել: Վերջին ստուգումների ընթացքում մենք պարզեցինք, որ մեր տրաֆիկը (զանգերի ծավալը) նվազել է նախորդ տարվա համեմատ 25-30 տոկոսով: Պարզեցինք, որ որոշ արտասահմանյան երկրներից զանգերն անցնում են որոշ մասնավոր ձեռնարկությունների հեռախոսահամարների միջոցով, այդ թվում եւ «Դասկոմի», որի մասին գրել էր ձեր թերթը («Ազգ», 15.03.2001): Այդ ձեռնարկությունները, փաստորեն, խախտում են Արմենտելի բացառիկ իրավունքը: Մենք ելքեր ենք փնտրում իրավիճակը շտկելու համար եւ շատ շուտով դա կանենք: Հիմնական խնդիրը ոչ թե ինտերնետի միջոցով ձայնային կապն է, այլ ապօրինի ծառայությունները, այսպես ասած՝ «լողացող տրաֆիկը»: Կան հստակ 10-12 ձեռնարկություններ, որոնք գողանում են մեր տրաֆիկը՝ հատուկ անտենաների միջոցով: Մեկը Մերգելյան կոչված ինստիտուտն է, եւ այն բոլոր ձեռնարկությունները, որոնք այնտեղ են աշխատում: Մի մասն էլ Երեւանի կենտրոնում է գտնվում: Կուզեի, որ նրանք իմանային՝ Արմենտելը հստակ որոշել է պաշտպանել իր իրավունքները: Եվ մենք, ինչ գնով ուզում է լինի, անելու ենք դա: Հուսով ու հավատով ենք, որ ՀՀ կառավարության աջակցությունը կստանանք, որովհետեւ Արմենտելի կորուստները միաժամանակ եւ ՀՀ կառավարության կորուստներն են: Մենք կդիմենք դատարան՝ պահանջելով մեր կորուստների կոմպենսացիան այդ ձեռնարկություններից կամ «գողերից»: Իսկ կորուստները կազմում են հարյուրավոր դոլարներ:

– Իսկ գնային քաղաքականությո՞ւնը: Չե՞ք կարծում, որ Արմենտելի սակագները շատ բարձր են, հետեւաբար չեն դիմանում ինտերնետ-հեռախոսի շատ էժան գների մրցակցությանը, որն, ի դեպ, մեծ տարածում ունի աշխարհում:

– Այո, բայց մինչեւ դա անելը հասկանալ կտանք, որ Արմենտելը բացառիկ իրավունք ունի: Հենց որ դա հասկանան, պրոբլեմների մեծ մասը լուծված կլինի: Մյուս կողմից, իհարկե, մենք մտածում ենք սակագները իջեցնելու մասին: Տնօրենների խորհրդի ժողովում որոշում է ընդունվել միջինը 35 տոկոսով սակագներն իջեցնել, թե ե՞րբ կկիրառվի... Շատ կարեւոր է իմանալ, որ մինչ այժմ եղած սակագները ներկայացվել են ՀՀ կառավարության կողմից, եւ դրանից հետո Արմենտելը հակառակը, դեռ իջեցրել է որոշ սակագներ:

– Կա տարածված տեսակետ, որ Հայաստանում ինտերնետի որակը շատ ցածր է, իսկ բջջային հեռախոսների առումով ուղղակի պատուհասների երկրում ենք:

– Կուզեի նշել, որ 2001 թ. հունվարից ինտերնետի որակը լավացել է մոտ 70 տոկոսով, գներն էլ իջել են մոտ 50 տոկոսով: Խոսքը վերաբերում է այն որակին, որ Արմենտելը տալիս է իր որոշ պրովայդերներին: Եթե նրանք չեն կարողանում որակով ինտերնետ ապահովել, ապա դա մեր մեղքը չէ: Նաեւ մի մոռացեք, որ ինտերնետի սակագինը 50 տոկոսով իջել է: Այնպես որ, հիմա ոչ մի հիմք չեմ տեսնում ինտերնետից բողոքելու: Իսկ բջջայինի հետ կապված... 2001-ին մեր հիմնական հարցն է լինելու Երեւան-Գյումրի եւ Գյումրի-Արարատ ուղղություններն ապահովելը: Ռոումինգ ծառայության հետ կապված էլ արդեն պայմանագրեր ունենք 6-8 միջազգային GSM օպերատորների հետ Հունաստանում, Վրաստանում, Ռուսաստանում, այս ամսվա վերջում, հավանաբար նաեւ՝ Ֆրանսիայում եւ Գերմանիայում: Մինչեւ տարեվերջ հույս ունենք, որ եվրոպական երկրների մեծ մասի հետ կունենանք նման պայմանագրեր: Համենայն դեպս, այն երկրների հետ, որտեղ կան մեծ հայկական համայնքներ:

– Ի՞նչ կասեք այն լուրերի մասին, որ ՀՀ սոցիալական վիճակի, արտագաղթի պատճառով ընկերությունը հայտնվել է «ֆինանսական շնչահեղձության մեջ»:

– Այդ խնդիրն ընդհանուր է, վերաբերում է կառավարությանն ու երկրին, բայց, իհարկե, մեզ վրա էլ է ազդում եկամուտների առումով: Ինչ վերաբերում է բաժանորդներին, վերջին 10 ամիսներին, օրինակ, բջջային բաժանորդների քանակությունը կրկնապատկվել է, դեռ մի բան էլ ավելի: Քաղաքային հեռախոսակապի առումով էլ, քանակը, համենայն դեպս չի նվազում անցյալ տարիների համեմատ, ինչը, իհարկե, ընդհանուր առմամբ անբավարար է: Բայց ի՞նչ կարող ենք անել, երբ արտագաղթի խնդիրը (եւ ոչ միայն արտագաղթի) կա այս երկրում:

– Արմենտելը 2 տարուց ավելի կարծես դարձել է քաղաքական շահարկումների հիմնական առարկան ու ՀՀ-ում օտարերկրյա ներդրման վատագույն օրինակը: Ինչպե՞ս եք վերաբերում այդ շահարկումներին: Ինչպե՞ս եք գնահատում ընկերության բիզնեսը Հայաստանում: Կա մի կարծիք եւս, որ ՀՀ կառավարության հետ ընկերության տարաձայնությունները, որ միշտ եղել են, վերջին շրջանում խորացել են...

– ՀՀ կառավարությունը, լինելով Արմենտելի 10 տոկոսի բաժնետերը, ստիպված է բացի տնտեսական հարցերից նաեւ քաղաքականով զբաղվել, ստիպված է իր բնակչությանը, ընդդիմությանը տալ քաղաքական հարցերի պատասխանը: Իսկ ընդհանրապես, ասել, որ մենք լուրջ պրոբլեմներ ունենք կառավարության հետ, որոշ առումով ճիշտ չի լինի: Այո, որոշ հարցերի վերաբերյալ խնդիրներ միշտ եղել են ու կլինեն: Բայց ես կարծում եմ, որ երկու կողմից էլ կա ցանկություն, եւ շատ շուտով բոլոր պրոբլեմները կլուծվեն: Ինչ վերաբերում է բավարարվածությունը հայաստանյան բիզնեսից, հաշվի առնելով բնակչության սոցիալական վիճակը, ընդառաջ գնալով կառավարությանը, շատ դեպքերում Արմենտելը հաշվի է առնում հենց երկրի վիճակը եւ չի կիրառում իր իրավունքները, որոնք ստացել է լիցենզիայով: Ես կարծում եմ, որ եթե Արմենտելն աշխատի միջազգային ստանդարտներով, ապա ընկերության արդյունքները շատ ավելի բարձր ու բավարար կլինեն: Բայց շատ կարեւոր փաստ է, որ Արմենտելը միայն իր շահի մասին չի մտածում, այլ նաեւ՝ ձեր երկրի ու բնակչության մասին:

– Ի դեպ, բնակչությունն ամենից շատ ահաբեկված է րոպեավճարի հնարավոր կիրառումից, ինչը կբերի սոցիալական խնդիրներ...

– Գիտե՞ք, չենք կարող խուսափել այն պայմաններից, որոնք կան պայմանագրում: Մենք իրավունք ունեինք դեռ 99 թ. հունվարի 1-ից րոպեավճարը կիրառել, բայց չենք արել: Պայմանագրով դա կա, եւ սակագինն էլ հստակ նշված է՝ 1 րոպեն 8 դրամ: Իմ կարծիքով հունիսի 1-ից դա կներդրվի, քանի որ երեւի արդեն բավական է 2,5 տարի սպասելը:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ԱԶԳ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀԱԿԱՄԵՆԱՇՆՈՐՀ

Հանձնաժողովի ներկայությունը բոլորը կզգան

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանությունը ստուգումների միջոցով չի կատարվելու

Մենաշնորհ, անբարեխիղճ մրցակցություն, դեմփինգ, կլաններ։ Այս արտահայտությունները, ցավոք, մեր տնտեսական կյանքի անբաժան ուղեկիցներն են։ Երբ փլփլվեց տնտեսության պլանային համակարգը, իշխանության ղեկին հայտնվածները հռչակեցին շուկայական տնտեսության անցնելու մասին։ Իրենց ազատական գաղափարների հետ նորդներ հռչակելով, նրանք բոլորովին էլ զերծ չմնացին այս կամ այն ապրանքատեսակը, ձեռնարկությունը, տարածքը, շուկայի հատվածն իրենց ձեռքում կենտրոնացնելուց եւ ցանկացած մրցակցի զրկելով իրենց բիզնեսը կամ ոլորտը համարվող դաշտին մոտենալու իսկ հնարավորությունից։ Այդ «ավանդույթները» շարունակվում են մինչ օրս։ Առավել շահութաբեր համարվող ապրանքների ներմուծումը, տոնավաճառները, տրանսպորտային երթուղիները, բենզալցակայանները, ռեստորանները եւ բազմաթիվ այլ «յուղոտ» բիզնեսներ գտնվում են նախկին եւ ներկա իշխանություններին մոտ կանգնած անձանց տիրույթում կամ առնվազն հովանավորվում են այդ իշխանությունների ներկայացուցիչների կողմից։ Եթե նախկին իշխանությունները հնարավոր մրցակիցներին չեզոքացնում էին բիրտ ուժով, ապա այժմ ավելի նուրբ՝ տնտեսական մեթոդներով։ Կուտակած կապիտալը հնարավորություն է տալիս ոլորտների մենաշնորհ ունեցողներին կնքել խոշոր գործարքներ ձեռնտու պայմաններով եւ գնային քաղաքականությամբ դուրս մղել ցանկացած մրցակցի։ Դրանից հետո դժվար չէ շուկայում թելադրել սեփական գները։

Այս երեւույթների դեմ է պայքարելու վերջերս ստեղծված տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովը։ Մեր զրույցը հանձնաժողովի նախագահի, մինչ այդ Կոտայքի մարզպետ Սամվել Ստեփանյանի հետ, որին հետագայում միացավ սեփականաշնորհման նախկին նախարար եւ ներկայումս հանձնաժողովի փոխնախագահ Պավել Ղալթաղչյանը, փոքր-ինչ տեսական բնույթ ունեցավ։ Պրն Ստեփանյանը խոստովանեց, որ դեռեւս վաղ է խոսել իրենց անելիքների եւ դրանց հաջողելու կամ չհաջողելու մասին։ «Կախտանենք, կտեսնենք», այսպիսին էր նրա պատասխանը մեզ հուզող հարցերին։ Հանձնաժողովի նախագահը տեղեկացրեց, որ այժմ ինչպես ինքը, այնպես էլ հանձնաժողովի անդամներն ուսումնասիրում են համապատասխան՝ «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության մասին» օրենքը, ձեւավորում հանձնաժողովի կառուցվածքն ու կազմը, քննարկում հանձնաժողովի կանոնադրությունը, գործունեության մեթոդական դաշտը եւ հրահանգները։ Մի խոսքով՝ ձգտում են առավելագույնս պատրաստ մուտք գործել տնտեսական դաշտ։ Հանձնաժողովին այդ աշխատանքների համար տրվել է 3 ամիս ժամկետ, սակայն եւ հանձնաժողովի նախագահի, եւ նրա տեղակալի կարծիքով՝ այդ ժամանակն անբավարար է, եւ նախապատրաստական ընթացքը կարող է ավելի տեւել։ «Մենք չենք ցանկանում մեզ գովազդել, սակայն մեր տեղն աստիճանաբար բոլորը կիմանան», նշում է Սամվել Ստեփանյանը։ Հանձնաժողովի առաջնային նպատակն է հանգամանալի տեղեկություններ ստանալ տնտեսական դաշտում տեղի ունեցող երեւույթների եւ տնտեսական մրցակցության առնչվող բոլոր խնդիրների մասին։ Գործունեության գլխավոր ուղղություններն են լինելու տնտեսվարող սուբյեկտի գերիշխող դիրքի (չունի մրցակից կամ գրավում է շուկայի առնվազն մեկ երրորդը), համակենտրոնացման, անբարեխիղճ մրցակցության, հակամրցակցային համաձայնությունների հայտնաբերումը, պարզելը, թե դրանք ինչպես են ազդում մրցակցային դաշտի վրա։ Ընդ որում, օրինակ, գերիշխող դիրքի հայտնաբերման դեպքում, ըստ Պավել Ղալթաղչյանի, պարտադիր չէ ստիպել այդ տնտեսվարող սուբյեկտին փոքրացնել իր գործունեության ծավալները։ Պարզապես հարկ է ստիպել նրան չխոչընդոտել մրցակցությանը խտրական կամ չհիմնավորված գների սահմանմամբ, արհեստական պակասորդի ստեղծմամբ, խտրական պայմանների ստեղծմամբ եւ այլն։ Նկատի ունենալով Հայաստանի փոքր երկիր լինելը եւ մեր ազգային մտածողությունը՝ որոշվել է հստակ սահմանել բոլոր ապրանքատեսակներն ըստ գնային եւ տեսակային բաժանումների, նշել, թե որ ծավալների դեպքում է խախտվելու օրենքը, մի խոսքով՝ ստեղծել մեխանիզմներ, որոնք շրջանցելը ծանոթ-բարեկամ-խնամի շրջանակի համար անհնար լինի։ Նույն մեխանիզմները պետք է գործեն նաեւ բարձրաստիճան հովանավորների դեպքում։ «Երբ օրենքը սկսի գործել, այդ հովանավորը պարտադրված կհասկանա, որ օրենքը պետք է պահպանի», ասում է Սամվել Ստեփանյանը եւ ավելացնում, որ հանձնաժողովի գործունեության հաջողությանը կնպաստի նաեւ նրա հրապարակայնությունը։ Սերտ կապ կլինի լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ, կհրապարակվի տեղեկագիր։ Ի դեպ, տնտեսական դաշտում տիրող վիճակի մասին տեղեկատվությունը, բացի պետական մարմիններից (վիճակագրության ծառայություն, նախարարություններ, գերատեսչություններ եւ այլն), ակնկալվում է ստանալ նաեւ ԶԼՄ-ներից։ Հանձնաժողովի նախագահը հատուկ ցանկացավ ընդգծել, որ այս կառույցը տնտեսվարող սուբյեկտներում ստուգումներ չի իրականացնելու։ Սակայն բոլորը զգալու են նրա ներկայությունը եւ աստիճանաբար կզբաղեցնի իր տեղը տնտեսական կյանքում։ Պրն Ստեփանյանը հայտնեց, որ աշխատակազմի ձեւավորման ներկա փուլում շատերն իմանալով, որ հանձնաժողովը ստուգումներ իրականացնելու լիազորություններ չի ունենալու, հրաժարվում են այստեղ աշխատելուց։ Սովոր լինելով ցածր աշխատավարձերով բարձր «ծախս» եկամուտների, նրանց համար անսովոր է աշխատել թեկուզ բարձր (60-80 հազար դրամ) աշխատավարձով։ Իսկ «այս օրենքը բավարա՞ր է հանձնաժողովի գործունեության համար» հարցին նրա նախագահը, համենայն դեպս, այս պահի համար դրական պատասխանեց՝ միաժամանակ թվարկելով մի քանի այլ օրենքներ, որոնք ապագայում անհրաժեշտ կլինեն։ Դրանք են «Ներքին շուկայի պաշտպանվածության մասին», «Հակադեմփինգի մասին» եւ այլ օրենքներ։

Այսպիսով կարող ենք ասել, որ իսկապես քաղաքակիրթ շուկայական հարաբերությունների հաստատման վերոնշյալ քայլը կարեւոր նշանակություն ունի։ Եթե հանձնաժողովին հաջողվի օրենքի հիման վրա ստեղծել համապատասխան մեխանիզմներ, որոնք կգործեն, դա մեծ հաջողություն կլինի։ Սակայն դարձյալ չի կարելի մոռանալ ցանկացած օրենք եւ մեխանիզմ շրջանցելու մեր բացառիկ ունակությունները, հատկապես եթե այդ շրջանցողներն ունենան իշխանության վերին աստիճաններում գտնվող անձանց աջակցությունը։ Հետեւաբար ցանկացած լավ գաղափար, անգամ օրենքի տեսք ստացած, դիտավորյալ ձեւախեղելու եւ վարկաբեկելու վտանգն այստեղ եւս առկա է։ Անհրաժեշտ են երկրի բարձրագույն ղեկավարության քաղաքական կամքն ու հստակ դիրքորոշումն այս օրենքի կենսագործման համար։ Առանց դրա, երբ դեռեւս չեն գործում ձեւավորված մեխանիզմներն ու ստեղծված չեն համապատասխան ավանդույթները, տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովն իր գործունեության ընթացքում կբախվի անհաղթահարելի պատնեշի։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Շրջայց Սեւանի ավազանում

Սկիզբը էջ 1

Տարվա ուղիղ կեսն այս կողմերում սառնամանիք է։ Հիմա էլ Վարդենիսում ձմեռ է, ձյունը միայն տեղ-տեղ է հալվել, այնքան, որ Կոկոյի Մարատի տուն տանող ճանապարհը կոշիկները ծածկում է կպչուն ցեխով։ Մարատը, ինչպես վարդենիսցիների մեծ մասը, աղքատ է, հացի կարոտ։ Քանի դեռ հանրապետության նախագահը Վարդենիսի քաղաքապետարանում հնդիկ գործարարների հետ քննարկում է Սոթքի ոսկու հանքերի հիմնախնդիրները, «Սոլարեն» հայ-ամերիկյան ընկերության ներկայացուցիչների հետ մշակում քամուց էլեկտրաէներգիայի ստացման ծրագրեր, քաղաքապետարանի ու մշակույթի տան շրջակայքում խմբված բազմությունը լրագրող է փնտրում պատմելու չարքաշ կյանքի, գաղթականների, պանդուխտների, հացահատիկի անմշակ դաշտերի եւ էլի շատ ու շատ բաների մասին։

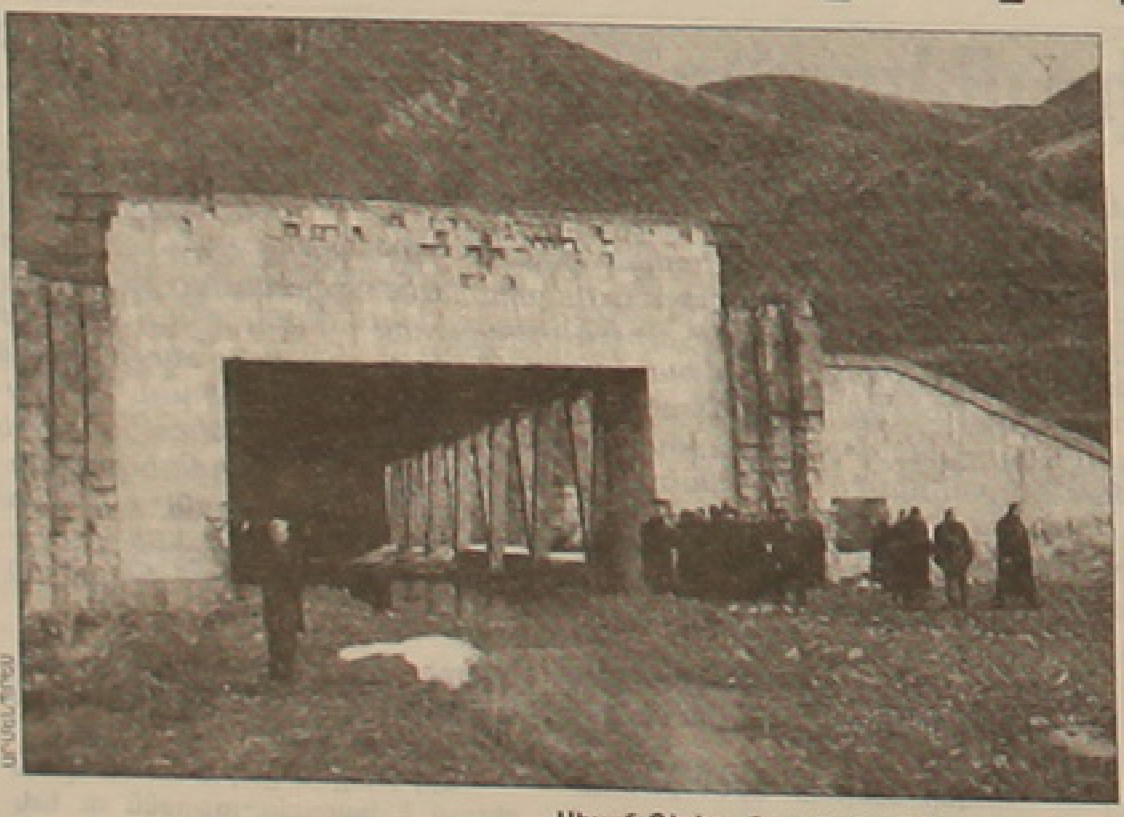

Սեւան-Դիլիջան թունելի շինհրապարակում

Մի քիչ էլ համբերենք, եւ ամեն ինչ լա՞վ է լինելու

Երկօրյա աշխատանքային այցով Գեղարքունիքի մարզում գտնվող նախագահ Քոչարյանն այցելեց մի շարք ձեռնարկություններ, որոնք, չնայած փոքր հզորություններին, աշխատում են, տալիս արտադրանք։ Սեւան քաղաքի շինարարական իրերի կոմբինատի անավարտ շինարարության բազայի վրա 2000 թ. վերջերից գործում է ձեթ-օճառի հայ-անգլիական «Արեւիկ-բրիջ» ՓԲԸ-ն, որն ամսական արտադրում է 60 տոննա ձեթ, 300 տոննա համակցված կեր։ Գործարանում աշխատում է 24 մարդ՝ 40 հազար դրամ միջին աշխատավարձով։ «Արեւիկ» անունը կրող ձեթը հիմնականում սպառվում է Գեղարքունիքի մարզում։

Ապա հանրապետության նախագահը ժամանեց Ծովազարդ, ուր 350 հանգստացողների համար կառուցվում է հյուրանոցային համալիր, ենթադրվում է շահագործման հանձնել օգոստոսին։ Ռոբերտ Քոչարյանը կարծում է, թե Գեղարքունիքը կարող է դառնալ զբոսաշրջության խոշոր կենտրոն, ինչն անվիճելի փաստ է գոնե այն պատճառով, որ Սեւան ունենք։ Ի դեպ, Սեւանի քաղաքապետարանի տվյալներով, 2000 թ. հանգստացողների թիվը 2,5 անգամ գերազանցել է նախորդող տարվա ցուցանիշները։

Հայ-գերմանական «Արտեքս» ԲԲԸ-ն, ուր այցելեց Ռ. Քոչարյանը, Կամոյի գուլպա-կարի արտադրական միավորման իրավահաջորդն է, որը սեփականաշնորհվել է 1996 թ. եւ աշխատում է ունեցած հզորության տասը տոկոսով։ Արտադրանքը գերազանցապես սպառվում է Ռուսաստանում։

Ռ. Քոչարյանը Մարտունու տարածաշրջանում այցելեց ԲԱՄՕ ընկերության փայտամշակման արտադրամաս, որտեղ արտադրվում են մանրահատակ, պատուհաններ եւ դռների դետալներ, ապա Մարտունու Թազա գյուղ, որտեղ Մուրադյան եղբայրների ֆինանսական միջոցներով կառուցվում է դպրոց։

Այցելության հաջորդ օրը պատվիրակությունը եղավ Սեւան-Դիլիջան ավտոճանապարհային թունելի շինհրապարակում։ Թունելի շինարարությունը սկսվել է 60-ական թթ., տեղացի պաշտոնյաների պնդմամբ՝ կավարտվեր, եթե ԽՍՀՄ-ը եւս մեկ-երկու տարի ապրեր։ Շինարարությունն ավարտին հասցնելու համար կպահանջվի երկու տարի, շուրջ 7-8 մլն դոլար, իսկ աշխատանքները կսկսվեն երկու ամսից։ Թունելի երկարությունը 2257 մ է, հնարավորություն կտա շրջանցել Սեւան-Դիլիջան լեռնանցքի ջուռ ամենից վտանգավոր ոլորանները։

Հանրապետության նախագահի երկօրյա շրջայցի ամենից հետաքրքիր վայրը Վարդենիսի պարարտանյութի «Ծովինար» գործարանն էր։ Հանրապետությունում առաջինը տեղական հումքի հիման վրա կազմակերպվել է նոր օրգանահումքային պարարտանյութի արտադրություն, որն օժտված է բազմակողմանի ազդեցությամբ եւ կիրառելի է Հայաստանի բոլոր տեսակի հողերի համար։ Գործարանը տարեկան թողարկելու է 60 հազար տոննա պարարտանյութ։ Մեկ պարկի (50 կգ) համար սահմանվել է 2500-2700 դրամ արժեք, որը շուրջ 30 տոկոսով էժան է հանրապետությունում ներկրվող պարարտանյութից։

Արտանիշի համայնքը Ճամբարակի տարածաշրջանի բռնագաղթվածների գյուղերից է, ունի շուրջ 330 տնտեսություն, Ադրբեջանի հետ 6 կմ սահման։ Ռոբերտ Քոչարյանն Արտանիշի դպրոցում հանդիպեց տեղի եւ հարակից գյուղերի համայնքների ներկայացուցիչների հետ, քննարկվեցին Ճամբարակի տարածաշրջանի հիմնախնդիրները։ Այցելության վերջին վայրը Ճամբարակի զորամասն էր, որտեղ նախագահ Քոչարյանը ծանոթացավ զինվորների առօրյային, եղավ զորամասի դարբնոցում, ուր պատրաստվում եւ նորոգվում են մետաղե իրեր։

Վարդենիսցիները ինչքա՞ն կարող են համբերել

Լրագրողներին բաժանվել էր Գեղարքունիքի մարզի մասին պատմող համառոտ տեղեկատու, որտեղ գրված էր, որ Վարդենիս քաղաքում գործում են 4 միջնակարգ դպրոց, 3 մսուր-մանկապարտեզ եւ մեկ մշակույթի տուն, մշտական աշխատող բնակչության թիվը հասնում է 2600-ի։ Այս 2600-ից, որը խիստ կասկածելի թիվ է, երեքն աշխատում են մշակույթի տանը՝ մի տնօրեն, մի պահակ եւ մի հավաքարար։ Մշակույթի տունը կարող է եւ չլինել, ինչպես վարդենիսցիներն են ասում, «80 տոկոսը հացի կարոտ ժողովրդին մշակույթի տունն ու մշակույթն ինչի՞ են պետք»։ Պարզվում է, քաղաքում ռադիո չկա դեռ «հեղափոխությունից»՝ 1988 թ. առաջ, փոխարենը մարդիկ կարող են դիտել հանրային հեռուստատեսության, «Պրոմեթեւսի» եւ PTP-ի հաղորդումները։ Չեն գործում երեք մսուր-մանկապարտեզները, դռները կողպված են, չկա ֆինանսավորում։ Վարդենիսի 6 առողջապահական հիմնարկներում աշխատավարձ չեն ստանում արդեն մեկ ու կես տարի։ Ժամանակին Վարդենիսում գործում էին 1000 աշխատատեղով գորգագործական ֆաբրիկան, 500 աշխատատեղով կարի «Ձյունիկ» ֆաբրիկան, 1200 աշխատատեղով կոնդենսատորի, 600 աշխատատեղով ժամացույցի գործարանները։ Այս ամենը հիմա երանելի անցյալ է քաղաքի բնակիչների համար։ Երիտասարդների մի մասը հեռացել եւ հեռանում է քաղաքից՝ աշխատանք գտնելու հույսով, մյուս մասը՝ անգործությունից խմբվում քաղաքապետարանի, մշակույթի տան շրջակայքում։

Մարդիկ գանգատվում են ամեն ինչից, օրինակ, որ ովքեր հողի հարկը չեն վճարել, նրանց են ներառում «Փարոս» ծրագրի մեջ, որպեսզի այդ ձեւով պետությունը հավաքի հողի հարկը, կամ, որ իրենց ոռոգման ջուր չի հասնում, որովհետեւ «զինվորականները զենքով կանգնած են ջրի վրա», որ փախստականները թողնում-հեռանում են, իսկ նրանց տները քանդվում են... Վերջին մի քանի տարիներին Գեղարքունիքից ավելի շատ մարդ է արտագաղթում, քան հանրապետության այլ մարզից։ Միայն վերջին երկու տարիներին Գեղարքունիքի մարզի դպրոցներում աշակերտների թիվը պակասել է երկու հազարով։

Երաշտը շրջանցեց որոշ մարդկանց

Անցնող տարվա երաշտից վարդենիսցիները շատ են տուժել։ Պետությունը բնակիչներին որպես փոխհատուցում բաժանեց 9-ական կգ ալյուր եւ 4-ական լիտր ձեթ։ Վարդենիսցիներին զայրացնում է, եւ այդ մասին նրանք գանգատվեցին նախագահ Քոչարյանին, որ որոշ մարդիկ կտրեցին գյուղացիներին հասանելիք ոռոգման ջուրը։ Ասում են՝ գեներալ Սեյրանն այս տարածքներում թութուն է աճեցնում եւ որպեսզի բարձրորակ թութուն ստանա, ամբողջ ջուրն ինքն է օգտագործում։ Ամփոփիչ մամլո ասուլիսում այս մասին նախագահ Քոչարյանին հարց ուղղվեց։ Նախագահը խոստացավ հարցը ուսումնասիրել։

Հայ իշխանավորների հետ առավելապես արարողակարգային հարցեր ենք քննարկել: Մեր երկու պետությունների միջեւ ջերմ հարաբերություններ կան, եւ նպատակ ունենք դրանք առավել գործնական դարձնել:

Մասնավորապես քննարկել ենք միջկառավարական հանձնաժողով ստեղծելու խնդիրը, որ կխա- Կիպրոսի խորհրդարանի նախագահ Սպիրոս Կիպրիանուն մեծ ավանդ ունի: 1965-ին նա առաջին անգամ ՄԱԿ-ի ամբիոնից դատապարտեց Թուրքիայի Հայոց ցեղասպանության համար:

Այս պատճառով պրն Կիպրիանուն մեծ գնահատանք ու սեր է վայելում սփյուռքահայության մեջ: Հայաստանում եւս նրան ամեն տեսակ պատիվներ ցույց տվեցին:

խորհրդարանում հայ ներկայացուցչի պարտավորությունները, դերը:

– Նման կարգավիճակն աշխարհում բացառիկ է: Աշխարհի այլ երկրների խորհրդարաններում էլ հայ պատգամավորներ կան, բայց Կիպրոսի խորհրդարանում հայ պատգամավորը զբաղվում է միմիայն հայերին վերաբերող հարցերով: Ներքաղաքական խնդիրներում

«Կիպրոսը Հայաստանի համար՝ պատուհան դէպի Եվրոպա»

Հարցազրույց Կիպրոսի խորհրդարանի հայ ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայջյանի հետ

Մարտի 15-18-ը ՀՀ ԱԺ նախագահի հրավերով պաշտոնական այցով Երեւանում էր Կիպրոսի Հանրապետության Ներկայացուցիչների պալատի նախագահ Սպիրոս Կիպրիանուն: Նրա գլխավորած պատվիրակությունը, որի կազմում էին Կիպրոսի խորհրդարանի ընդհանուր տնօրենը, միջազգային հարցերի պատասխանատուն եւ խորհրդարանի հայ պեսական ներկայացուցիչը, հանդիպումներ է ունեցել ՀՀ նախագահի, ԱԺ խոսնակի, վարչապետի հետ, ընդունելության արժանացել Ամենայն հայոց կաթողիկոսի մոտ: Սույն այցն «Ազգի» համար ամփոփում է Կիպրոսի Ներկայացուցիչների պալատի հայ ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայջյանը:

վախի, ասենք, տարին երկու անգամ եւ կմեծացի համագործակցությունը խթանելու ճանապարհներ: Կիպրոսն ու Հայաստանը լավ են գործակցում մշակութային ոլորտում: Քաղաքական խնդիրներում էլ համագործակցում ենք միջազգային ֆորումների ժամանակ, աջակցում ենք միմյանց քվեարկություններին: Այս ամենը զարգացնելու համար մարմիններ են հարկավոր: Բացի այդ քննարկել ենք նաեւ Հայաստան-Եվրոպա հարաբերությունները համատեքստում, թե Կիպրոսը կարող է օգնել Հայաստանի ինտեգրմանը եվրոպական ընտանիքին: Ասենք, Կիպրոսը կարող է պատուհան հանդիսանալ Հայաստանի համար Եվրոպայի հետ առեւտրային հարաբերություններում:

– Պրն Գալայջյան, պատվիրակությունը բերել էր Կիպրոսի խորհրդարանի՝ Հայոց ցեղասպանությունն ընդունող բանաձեւի բնագիրը:

– Դեռեւս 1982-ին Կիպրոսի խորհրդարանը պաշտոնապես ընդունեց Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձեւ եւ ապրիլի 24-ը հայտարարեց սգո օր: Ամեն տարի այդ օրը խորհրդարանում նշվում է մեկ րոպե հոտնկայս լռությամբ: Այդ բանաձեւի բնագիրն էինք բերել եւ հանձնեցինք Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի թանգարանին: Կիպրոսը Եվրոպայում առաջինը ճանաչեց ցեղասպանությունը: Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացում

– Ձեզ բերվե՞լ է համաձայնություն Հայաստան՝ Կիպրոսի նախագահի պաշտոնական այցի ժամկետների վերաբերյալ:

– Հուսով ենք, որ Կիպրոսի նախագահը կամ այս տարվա հոկտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին, կամ հաջորդ տարվա սկզբին պաշտոնական այցով կժամանի Հայաստան: Այս բարձրաստիճան այցից բացի խորհրդարանական մեկ այլ, ավելի մեծ պատվիրակության այցելություն է նախատեսվում: Մայիսին Կիպրոսում խորհրդարանական ընտրություններ են, որից հետո նոր պատգամավորների պատվիրակություն կժամանի Հայաստան:

– Ուրիշի՞ն են Կիպրոսի հայ ներկայացուցիչը քվեարկության իրավունք չունի: Այս չեզոքությունը ներքին խնդիրներում ինչ-որ տեղ նաեւ լավ է: Բայց մեր առաջարկներով մասնակցում ենք խորհրդարանի հանձնաժողովների, ինչպես մշակութային, կրթության աշխատանքներին:

– Ինչպիսի՞ն է Կիպրոսի հայ համայնքն այսօր:

– Համայնքը խիստ փոքրաթիվ է, բայց շատ աշխույժ, դինամիկ: Կիպրոսի երեք քաղաքներում ունենք երեք Նարեկ-վարժարաններ, որոնք կառավարության հովանու տակ են, անգամ ուսուցիչների վարձատրությունը հոգում է կառավարությունը: Այս վարժարաններ հաճախող 4-12 տարեկան կիպրահայերը սովորում են անվճար: Մեկ տարի առաջ Կիպրոսի կառավարությունը որոշում կայացրեց, համաձայն որի Մելգոնյան կրթական հաստատությունը եւս դարձավ անվճար: Այսպիսով, սա աշխարհի միակ երկիրն է, որտեղ հայերը 4-18 տարեկանում բացարձակապես անվճար ուսում առնելու հնարավորություն ունեն: Երեք եկեղեցի ունենք եւ առաջնորդարան, որոնց ծախսերը եւս մասամբ հոգում է կառավարությունը: Մշակութային խնդիրների տեսակետից բավական ակտիվ ենք: Ունենք զանազան ակումբներ: Հաճախ Հայաստանից ենք հրավիրում մշակութային խմբեր: Այնպես որ, գաղութում միշտ հայկական շարժում, կյանք կա:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Մանկական հիվանդանոցում ընդունելություն ի պատիվ Հունաստանի դեսպանության

Մինչ Հունաստանը պատրաստվում է առաջիկա չորեքշաբթի տոնել իր անկախության օրը, Հայաստանում Հունաստանի դեսպանությունն աշխույժ գործունեություն է ծավալում ոչ միայն քաղաքական ու ռազմագիտական ասպարեզներում, այլեւ բժշկական օգնություն է կազմակերպում Հայաստանի մանուկներին:

Մարտի 16-ին Երեւանի 8-րդ հիվանդանոցին կից մանկական հիվանդանոցը մանուկների առողջության պահպանման ասոցիացիայի գլխավորությամբ ընդունելություն ու մամլո ասուլիս էր կազմակերպել:

Հիվանդանոց ժամանեցին Հունաստանի դեսպան Պանայոտիս Զոգրաֆոսն ու խորհրդական Էլենա Սորանին, ասոցիացիայի համանախագահ Նանի Օսկանյանը, հանրաճանաչ բժիշկներ, վիրաբույժներ, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներ: Հյուրերը շրջեցին հիվանդանոցի գրեթե բոլոր բաժանմունքներում, որոնք վերջերս Հունաստանի դեսպանության միջոցով ստացել էին դեղորայք, բժշկական սարքավորումներ ու բուժման այլ միջոցներ՝ Հունաստանի պաշտպանության նախարարության կողմից:

Այցելության ավարտին տեղի ունեցավ մամլո ասուլիս, ուր ելույթ ունեցան հյուրերը, հիվանդանոցի ղեկավարությունն ու Հայաստանի ականավոր բժիշկները: Վերջիններս շնորհակալական ջերմ խոսքեր ուղղեցին, ի դեմս դեսպան Պ. Զոգրաֆոսի, Հունաստանի պաշտպանության նախարարությանն ու հույն ժողովրդին: Ապա տեղի ունեցավ հյուրասիրություն:

Տիկիններ Սորանին, Օսկանյանը եւ պրն. Զոգրաֆոսը:

Հ. Մ.

ԱՅՑ

Մահդի Ֆաթհալլա. «Մենք շատ լավ գիտակցում ենք այս տարածաշրջանի կարեւորությունը»

Եգիպտոսի արտաքին գործերի փոխնախարար Մահդի Ֆաթհալլան իր կովկասյան այցը սկսեց Հայաստանից՝ մարտի 18-ին ժամանելով Երեւան: Դիմավորողների մեջ էին ՀՀ արտաքին գործերի փոխնախարար Ռուբեն Շուգարյանը, Եգիպտոսի դեսպան Բաքրի Ալ-Ամմարին, դիվանագետներ եւ «Ազգի» թղթակիցը:

Երկօրյա այցի ընթացքում եգիպտացի փոխնախարարն ունենալու է խորհրդակցություններ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարության բարձրաստիճան պաշտոնյաների, առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարարի ու այլ պետական դեմքերի հետ: Հյուրը լինելու է նաեւ Հայոց ցեղասպանության զոհերի հուշահամալիրում, Հայաստանի տեսարժան վայրերում: Երեքշաբթի երեկոյան Վրաստան մեկնելուց առաջ փոխնախարար Մահդի Ֆաթհալլայի պատվին Եգիպտոսի դեսպան Բաքրի Ալ-Ամմարին կազմակերպելու է ընդունելություն:

Այցի նպատակի մասին պրն Ֆաթհալլան ասաց. «Եգիպտոսում մեծ հետաքրքրություն կա հարաբերությունները զարգացնելու այս տարածաշրջանի հետ: Եգիպտոսի արտաքին գործերի նախարարը նպատակ ուներ անցյալ հոկտեմբերին այցելել այստեղ գործարարների մեծ պատվիրակությամբ, սակայն գրավյալ հողերում սկսված «ցասման շարժումը» պատճառ դարձավ այցի հետաձգման: Մեծարգո նախարարն ինձ հանձնարարեց իրականացնել իմ երկրորդ այցը (առաջինը Ուզբեկստան-Բելառուս-Ուկրաինայում էր) այս տարածաշրջան: Լինելու եմ նաեւ Վրաստանում եւ Ադրբեջանում:

Մենք շատ լավ գիտակցում ենք այս տարածաշրջանի կարեւորությունը եւ խոստումնալից հնարավորությունները տնտեսական ու քաղաքական առումով: Մեզ իրար կապում են նաեւ պատմական սերտ հարաբերությունները: Հայաստանի պատասխանատուների հետ քննարկելու եմ տնտեսական համագործակցության հնարավորությունները, լսելու եմ Հայաստանի տեսակետը տարածաշրջանի իրադարձությունների, ինչպես նաեւ փոխանցելու մեր տեսակետը Մերձավոր Արեւելքի իրադարձությունների մասին, մասնավորաբար արաբական աշխարհում»:

Մահդի Ֆաթհալլան եւ Ռուբեն Շուգարյանը:

ՀԱՄՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Կատարի եւ Բահրեյնի սահմանային վեճը կարգավորվեց Հաագայում

Ի վերջո մարտի 16-ին Հաագայի միջազգային դատարանն ավարտեց իր ամենաերկար դատական գործընթացը: ՄԱԿ-ին պատկանող այդ ատյանը կայացրեց իր դատավճիռը՝ Կատարի եւ Բահրեյնի միջեւ վիճահարույց մի շարք կղզիների գործի վերաբերյալ, որը հարուցվել էր 9 տարի առաջ: Նշյալ վճռի համաձայն, որը վերջնական է եւ բողոքարկելի չէ, հայցատեր Կատարի գերիշխանության տակ են մնալու իր պահանջած կղզիների գրեթե 80 տոկոսը եւ դրանց տարածքային ջրերում գտնվող մարգարիտի բոլոր վայրերը: Մինչդեռ Բահրեյնը պահպանելու է իր տիրապետությունը Հիուար կղզեխմբի վրա: Միջազգային դատարանը հաստատել է նաեւ 2 երկրների ծովային նոր սահմանագիծը: Արաբական այդ 2 կողմերի սահմանային վեճը սկզբնավորվեց 1939 թ., երբ անգլիացի գաղութարարները կամայականորեն գծեցին վերոհիշյալ կղզիների բաժանարար սահմանները: Այս փաստը երկարատեւ լարվածության պատճառ դարձավ Կատարի եւ Բահրեյնի հարաբերություններում: Ավելին, 1986 թ. այդ լարվածությունը սպառնում էր վերաճել զինված հակամարտության, եթե չլիներ Սաուդյան Արաբիայի միջամտությունը: Սակայն 1992 թ. կրկին սրվեց վիճահարույց կղզիների խնդիրը, ինչի հետեւանքով Դոհան եւ Մանաման որոշեցին դիմել միջազգային դատարան: Ի դեպ, սա Հաագայի ատյան ներկայացված միջարաբական առաջին սահմանային տարաձայնությունն էր, որի գլխավոր շարժառիթը, սակայն, այդ շրջանում հայտնաբերված նավթի եւ գազի վիթխարի պաշարներն էին:

Այնուամենայնիվ, Հաագայի դատարանի որոշումները դրական արձագանքներ ունեցան Դոհայում եւ Մանամայում, որոնք մարտի 17-ը պաշտոնապես ազատ օր հայտարարեցին՝ ավելի քան 60-ամյա հակամարտության ավարտի առիթով: Միեւնույն օրը ճառերով հանդես եկան Բահրեյնի եւ Կատարի էմիրներ Համադ բեն Իսա Խալիֆան եւ Համադ բեն Խալիֆա Թանին, որոնք ողջունեցին դատարանի վճիռը՝ խոստանալով համագործակցության նոր էջ բացել երկու երկրների միջեւ:

Պարսից ծոցի չլուծված հարցերից մեկը մնում է Իրան-ԱՄԷ հակամարտությունը՝ Աբու Մուսա, Փոքր եւ Մեծ Թոմբյան կղզիների շուրջ, որոնք այժմ գտնվում են Թեհրանի վերահսկողության ներքո: Այս առնչությամբ, մարտի 17-ին Ծոցի համագործակցության խորհրդի երկրների արաբ 6 արտգործնախարարները Ռիադում հանդես եկան հայտարարությամբ, ուր ի շարս այլ խնդիրների անդրադարձան են նաեւ ԱՄԷ-Իրան կոնֆլիկտին: Նրանք վերջինիս հորդորեցին համաձայնել, որ այդ հիմնահարցը փոխանցվի միջազգային դատարան: Սակայն Իրանի ԱԳՆ խոսնակը մարտի 18-ին մերժեց այդ կոչը, կրկնելով Թեհրանի պաշտոնական դիրքորոշումը՝ ԱՄԷ-ի հետ ուղղակի եւ առանց նախապայմանների բանակցություններ սկսելու մասին: Մնում է հուսալ, որ այս վեճն էլ կկարգավորվի խաղաղ ճանապարհով, ինչը կամրապնդի կայունությունը եւ համագործակցությունը Ծոցի տարածաշրջանում:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ

Անդրկովկասում եւ հարակից տարածաշրջաններում ընթացող աշխարհաքաղաքական ու աշխարհատնտեսական գործընթացների հետագա զարգացումից է որոշակիորեն կախված Հայաստանի Հանրապետության ճակատագիրը: Այստեղից էլ հատուկ կարեւորություն ունի այդ գործընթացների պատմության, ներկայի եւ ուրվագծվող ապագայի ուղղությունների գիտական ուսումնասիրությունը:

Ողջունելի է, որ այս առնչությամբ իրենց ներդրումն են կատարում նաեւ հայ արեւելագետները: Վերջին շաբաթներին Երեւանում լույս են տեսել երկու աշխատություններ՝ նվիրված ռազմավարական նշանակության այս խնդիրներին:

Տարածաշրջանային գործընթացների մասին

Էմմա Բեգիջանյանի նոր աշխատությունը

Առաջինը ՀՀ ԳԱԱ արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն, պատմ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ. Նիկոլայ Հովհաննիսյանի «Անդրկովկաս-Միջին Արեւելք աշխարհաքաղաքական տարածաշրջանի կազմավորումը» անգլերեն գրքույկն է:

Հաջորդ կարեւոր աշխատության հեղինակն է իրանագետ, **«Ազգ»** թերթի աշխատակից Էմմա Բեգիջանյանը: Նրա «Իրանա-ադրբեջանական փոխհարաբերությունների հարցի շուրջ» ուսումնասիրությունն օրերս լույս է ընծայել Անանիա Շիրակացու անվան համալսարանի հրատարակչությունը:

108 էջ ծավալով գրքույկը բաղկացած է առաջաբանից, երեք գլուխներից, վերջաբանից, օգտագործված գրականության ցանկից եւ ռուսերեն ու անգլերեն ամփոփումներից:

Տարբեր լեզուներով, մասնավորապես պարսկերենով հրատարակված գրքերի եւ մամուլի օգտագործումով հեղինակին հաջողվել է ներկայացնել մի աշխատություն, որը տվյալ հարցի շուրջ հայ արեւելագիտության մեջ մնայուն տեղ է գրավելու: Անշուշտ, ընդգրկվել են իրանա-ադրբեջանական հարաբերությունների վրա էապես ազդող ժամանակակից ամենատարբեր գործոնները եւ Անդրկովկաս-Մերձավոր Արեւելք տարածաշրջանում մեծ տերությունների, Թուրքիայի ու տարածաշրջանի մյուս երկրների շահագրգռությունները: Շարադրանքում հեղինակը կատարում է լուրջ եզրահանգումներ՝ այս, երբեմն տրամագծորեն հակասական տարածաշրջանային գործոնների խորը վերլուծության ու համադրման գիտական մեթոդաբանությամբ: Գլուխներից յուրաքանչյուրը ընդգրկում է որոշակի ժամանակաշրջան՝ նախախորհրդային, խորհրդային եւ հետխորհրդային: Անհերքելի ապացույցներով հեղինակը հայտարարում է, որ Աղվանքի տարածքում 1918 թ. մայիսին առաջացած պետության իրանական Ադրբեջան նահանգի անվան շնորհումը հետապնդում էր ծավալապաշտական նպատակներ, որոնք եթե 1918–20 թթ. պանթուրքական, ապա խորհրդային ժամանակաշրջանում խորհրդային-կոմունիստական բովանդակություն ունեին: Այդ ծավալապաշտական ուղղությունը նորից ստացավ պանթուրքական բովանդակություն ԽՍՀՄ փլուզումից հետո եւ իր ազդեցիկ դրսեւորումներն ունեցավ հատկապես էլչիբեյի նախագահության շրջանում: Առաջին գլխի ավարտին հեղինակը մի ինքնատիպ տեսակետ է հայտնում. ընդունված տեսակետից, որ «սառը պատերազմը» սկսվեց Ֆուլտոնում Չերչիլի արտասանած ճառով, Բեգիջանյանը գտնում է, որ դա սկսվել է խորհրդային զորքերը երկրի հյուսիսային շրջաններից դուրս բերելու Իրանի պահանջի շուրջ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի անդամների միջեւ տարաձայնություններով (էջ 46):

Ուսումնասիրության կարեւորագույն մասը երրորդ գլուխն է, որը զբաղեցնում է գրքույկի ծավալի կեսը: Մի անգամ եւս շեշտելով, թե «Անդրկովկասի թուրքախոս շրջանների անկախացումից հետո դրանք «Ադրբեջան» անվանելն ի սկզբանե վտանգեց Իրանի տարածքային ամբողջականությունը» (էջ 52), հեղինակը գտնում է, որ Իրանը դուրս մղվեց ղարաբաղյան հարցի կարգավորման գործընթացից պանթուրքիստ էլչիբեյի պնդումով, ինչը համապատասխանում էր արեւմտյան, մասնավորապես ամերիկյան շահերին: Այս առիթով նա վկայակոչում է տխրահռչակ Փոլ Գոբլի մի ելույթը, ուր վերջինս ասում է. «Միացյալ Նահանգները (ղարաբաղյան կարգավորման հարցում- Յ. Գ.) գլխավոր դերը ՄԱԿ-ին չհանձնեց՝ չցանկանալով, որ խաղաղության բանակցություններում Իրանը որեւէ դեր ունենա» (էջ 56, **«Ազգ»**, 13 հունիսի, 1992 թ.):

Բեգիջանյանը կարծիք է հայտնում, որ Ռուսաստանը «Ընդհանուր պետության» գաղափարի եթե ոչ գլխավոր հեղինակը, ապա, առնվազն, դրա համահեղինակն է» (էջ 60):

Է. Բեգիջանյանի կարծիքով, Իրանի ու Ադրբեջանի ժամանակակից հարաբերություններում առաջնային գործոնը կասպյան ավազանի էներգակիրների հարցն է, հետեւաբար նա այս խնդրին հատուկ ուշադրություն է դարձրել: Ըստ նրա՝ «կասպյան ավազանի էներգակիրների արտահանության հարցը ներկա դրությամբ բացարձակապես քաղաքական բնույթ է կրում» (էջ 61): Այստեղից էլ՝ նավթային բազմազգյան կոնսորցիումների ստեղծումը եւ նավթային ամենատարբեր ծրագրերի շուրջ քննարկումները, կնքված պայմանագրությունները, եւ հեղինակը կարեւորում է քաղաքական եւ ոչ տնտեսական կողմից: Բեգիջանյանը իրաքյան նավթի ազատ արտահանման արգելքը կապում է Բաքու-Ջեյհան նավթային ծրագրի հետ՝ հետեւյալ տրամաբանությամբ. այդ արտահանման սահմանափակումով համաշխարհային շուկայում նավթի գինը բարձր է մնում, հետեւաբար տնտեսապես շահավետ է դառնում Բաքու-Ջեյհան ծրագիրը: Վերջինիս ՀՀ տարածքով անցկացման տարբերակի նկատմամբ Բեգիջանյանը ՀՀ ազգային անվտանգության տեսանկյունից խիստ բացասաբար է տրամադրված, քանի որ այդ դեպքում «ինքնըստինքյան կիրականացվի Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի մեծագույն ցանկություններից մեկը՝ կստեղծվի Ադրբեջան-Նախիջեւան միջանցքը» (էջ 66): Հեղինակը կասպյան նավթի գործոնն ուղղակիորեն առնչում է ղարաբաղյան հարցի կարգավորման հետ, գտնելով, որ «ղարաբաղյան հիմնահարցի լուծումով ԱՄՆ-ը նպատակամղված է դիրքերը Անդրկովկասում, մասնավորապես Հայաստանում առավել ամրապնդել» (էջ 65), ի տարբերություն Իրանի, որն «ի վնաս սեփական երկրի անվտանգության, այսինքն՝ ԼՂՀ-ի դիրքերի թուլացման, որեւէ քայլ չի կատարել: Ավելին, հնարավորության դեպքում գործել է ի նպաստ Հայաստանի եւ ԼՂՀ-ի» (էջ 72):

Երրորդ գլխի երկրորդ բաժինը նվիրված է Կասպիցի կարգավիճակի (ծո՞վ, թե՞ լիճ) ու այդ ջրային ավազանի ընդերքը շահագործելու շուրջ առափնյա հինգ երկրների տարակարծություններին, որոնք սերտ աղերս ունեն էներգակիրների արդյունահանման ու տեղափոխման ծրագրերի, ասել է թե՝ աշխարհաքաղաքական խնդիրների հետ: Բեգիջանյանը կարծիք է հայտնում, որ 1999 թ. շահագործման հանձնված Բաքու-Սուփսա նավթամուղով էլ ամենայն հավանականությամբ «կսահմանափակվի կասպյան ավազանի էներգակիրների արտահանման նպատակով Թուրքիայի եւ Վրաստանի ուղղություններով խողովակաշարերի նախագծերի իրականացումը» (էջ 99):

Հանրագումարի բերելով իր տեսակետները, Էմմա Բեգիջանյանը եզրակացնում է, որ Թեհրան-Բաքու փոխհարաբերություններն ընթանում են մեծ ելեւէջներով, որոնք դեռեւս երկար ժամանակ այդպես կշարունակվեն:

Էմմա Բեգիջանյանի վերեւում ներկայացված հրատարակությունը լուրջ ներդրում է արդի հայ քաղաքագիտության մեջ եւ հանձնարարելի ձեռնարկ են քաղաքագետների, ռազմավարության մշակմամբ զբաղվողների եւ առհասարակ տարածաշրջանի ժամանակակից հարցերով հետաքրքրվողների համար:

ԳԵՒՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

Ներկայացվեցին Զորի Բալայանի գրքերը

Զորի Բալայանին առանձնակի ներկայացնելու հարկ չկա: Այդպես եղավ նաեւ անցած շաբաթ օրը Նոր մոսկովյան իրավական ինստիտուտի Երեւանի մասնաճյուղում ճանաչված գրողի եւ հրապարակախոսի գրքերի շնորհանդեսի ժամանակ: Վերջին 5 տարում Զորի Բալայանը 5 գիրք է հրատարակել: Երեք լեզուներով (հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն) «Դժոխք եւ դրախտ» (որի լրագրային տարբերակը տպագրվել է «Ազգ» թերթում), Զոն Կիրակոսյանի մասին «Կյանք մահից հետո» վավերագրական վիպակը՝ հայերենով եւ ռուսերենով, Հայաստանի մեծագույն աղետի՝ երկրաշարժի մասին «Սպիտակի դասերը» հրապարակախոսությունը՝ հայերեն եւ ռուսերեն, Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաբժշկական ծառայության հիմնադրի մասին «Բժիշկ Մարությանը եւ իր գիրքը», ինչպես նաեւ Գագիկ Մկրտչյանի «Երկխոսություններ Զորի Բալայանի հետ» գրքերը (վերջին երկուսը նույնպես լույս են տեսել երկու լեզուներով՝ հայերեն եւ ռուսերեն):

Ինստիտուտի մասնաճյուղի պրոռեկտոր Ռուբեն Ավագյանի նախաձեռնությամբ կազմակերպված այս հավաքին ներկա էին մեր երկրի մտավորականության շատ ներկայացուցիչներ: Հայ առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ սրբազանի խոսքից հետո Զորի Բալայանի գրական եւ հրապարակախոսական գործունեության մասին խոսեց ակադեմիկոս, բանասիրության դոկտոր Սեւակ Արզումանյանը: Ճանաչված մտավորականի աշխատանքը գնահատեցին արվեստաբան Հենրիկ Իգիթյանը, «Голос Армении» թերթի գլխավոր խմբագիր Ֆլորա Նախշքարյանը, Սիլվա Կապուտիկյանը, ՀՀ պաշտպանության նախարարությունից՝ փոխգնդապետ Տիգրան Պետրոսյանցը եւ ուրիշներ: Խոսեցին նաեւ վերջին գրքի հեղինակ Գագիկ Մկրտչյանը եւ, հասկանալի է, Զորի Բալայանը:

Անշուշտ, հաճելի է, երբ մեր այս ժամանակներում գրքեր են հրատարակվում, կարդացվում, առավել եւս՝ քննարկվում: Եվ հաճելի է, որ Զորի Բալայանն է անսպառ եռանդով շարունակում նոր գրքեր մատուցել հանրությանը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ԱՐՏԵՐԿԻՐ

Ճանաչենք լեհ հայագետ դոկտոր Անջեյ Փիսովիչին

Կանադահայ համայնքի «Ապագայ» շաբաթաթերթի փետրվարի 5-ի համարում Համո Պետրոսյանը գրում է լեհ հայագետ դոկտ. Անջեյ Փիսովիչի մասին, որին անձամբ ճանաչել է դեռ 1980-ական թվերից:

Անջեյ Փիսովիչը ծնվել է Սիգլիսքա գյուղում՝ Կրակովի մոտ: Հայրն իրավաբան է եղել, մայրը՝ ֆրանսերենի ուսուցչուհի: 1960-ին Կրակովի Յակելլոնյան համալսարանի արեւելագիտության բաժնում սովորելու տարիներին պարսկերեն լեզվին եւ գրականությանը զուգահեռ ուսումնասիրել է նաեւ արեւմտահայերեն՝ հայազգի վարդապետ Կազիմիր Ռոչկոյի մոտ: Ռոչկոյից բացի, այդ համալսարանում դասավանդել է նաեւ մեկ ուրիշ հայագետ՝ պրոֆ. Յան Հանուշին, որը հեղինակ է «Լեհահայերի լեզվի մասին» խորագրով գրքի: Նույն տարում համալսարանում հանդիպելով Հայաստանից հրավիրված պրոֆ. Վաչե Նալբանդյանին, քսանամյա Փիսովիչը ցանկություն է հայտնում Հայաստանում հայագիտություն ուսանելու: Ցանկությունը կատարվում է, եւ 1961-63 թթ. Երեւանի պետհամալսարանում նա սկսում է իր ուսումնասիրությունները պրոֆ. Գուրգեն Սեւակի ղեկավարությամբ: Ավարտաճառի նյութ է դարձել Փարպի գյուղի (Աշտարակի մոտ) հայերեն խոսքի նկարագրությունը:

1966-67 թթ. Փարիզում արեւմտահայերեն է ուսանել պրոֆ. Ֆրեդերիկ Ֆեյդիի մոտ, իսկ գրաբար՝ պրոֆ. Շառլ Մերոյի մոտ: Այնուհետեւ 3 տարի Փիսովիչը Կրակովի Յակելլոնյան համալսարանի արեւելագիտության ամբիոնի վարիչի օգնականն է եղել: 1971-ին Փարիզում ավարտել է «Հայերենի բաղաձայնական համակարգի զարգացումը» աշխատությունը: 1972-ին 2 տարի ժամկետով մեկնել է Իրան՝ Թեհրանի համալսարանում պարսկերեն լեզու եւ գրականություն ուսումնասիրելու: 1974-ին վերոհիշյալ թեմայի շուրջ դոկտորական է պաշտպանում եւ ֆրանսերեն հրատարակում այդ աշխատությունը:

Երկրորդ դոկտորականը պաշտպանում է 1985-ին իրանագիտության վերաբերյալ: 1979-ից սկսած տասնյակ միջազգային ժողովներում (Լոնդոն, Երեւան, Ֆիլադելֆիա, Վիեննա, Լեյդեն, Ֆրիբուր, Բրյուսել) դոկտ. Փիսովիչը դասախոսություններ է կարդացել հայագիտության մասին: Ունի ավելի քան 50 հոդված՝ նվիրված հայագիտությանը եւ իրանագիտությանը: Իր թարգմանությամբ 1994-ին լեհերեն լույս է տեսել Ռաֆայել Իշխանյանի «Հայ գիրք» աշխատությունը:

Ներկայիս Յակելլոնյան համալսարանի արեւելագիտության բաժնի դասախոս է եւ դասավանդում է պարսկերեն, հայերեն եւ քրդերեն: Գիտի նաեւ թուրքերեն, անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, հոլանդերեն եւ ռուսերեն: «Մտադիր եմ գրել մի գիրք հայերենի քերականության մասին, լեհ ուսանողության համար», գրել է նա Համո Պետրոսյանին ուղղված իր վերջին նամակում:

Հ. Ծ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

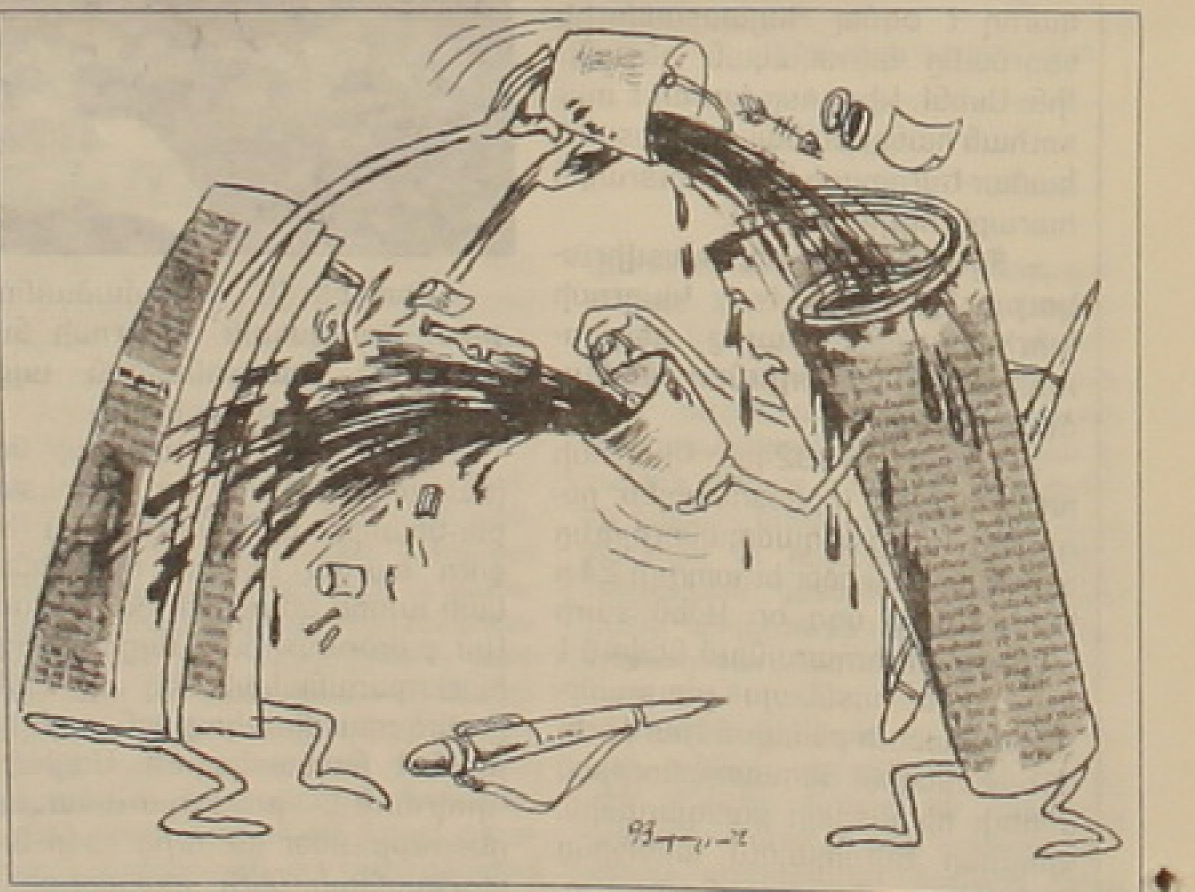

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

Մարտի 20

Հայոց տոմարի Արամազդ օրը

ԾՆՎԵԼ ԵՆ

- Հրաչյա Աճառյանը (1876 թ., Կ. Պոլիս), լեզվաբան, ակադեմիկոս:
- Գուսան Շերամը (Գրիգոր Տալյան, 1857 թ., Ալեքսանդրապոլ), գուսանական արվեստի սկզբնավորողը:
- Հովսեփ Օրբելին (1887 թ., Քութայիս), արեւելագետ, հնագետ, ԽՍՀՄ եւ ՀՀ ԳԱ ակադեմիկոս:
- Վաչագան Սաղաթելյանը (1912 թ., Վրաստան, գ. Շուլավեր), ՀՀ գիտ. վաստ. գործիչ, ֆիզմաթ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ., մաթեմատիկոս:
- Ռաֆայել Սամիկոնյանը (1927 թ., Թիֆլիս), ՀՀ գիտ. վաստ. գործիչ, բժշկ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ.:
- Զորայր Կազումյանը (1934 թ., Դոնի Ռոստով), ՀՀ ինժեներական ակադեմիայի ակադեմիկոս, տեխ. գիտ. դոկտոր, պրոֆ., ինժեներ-տեխնոլոգ:

ՏԱՐԵԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՅՍ ՕՐԸ

- 1972 թ. Հայաստանի նախարարների խորհրդին առընթեր Հայկական հեռագրական գործակալությունը վերակազմվեց պետական ինֆորմացիոն գործակալության՝ Արմենպրեսի:
- 1993 թ. Երեւան հասցվեց Մեծ Բրիտանիայի կառավարության որոշմամբ ՀՀ-ին հատկացված մարդասիրական օգնության մի խմբաքանակ՝ 14 տոննա դեղորայք:

ՀԵՂԻՆԵ ՂԱՐԱԳՈՒԼՅԱՆ

ՖՈՒՏԲՈԼ

Նախապատրաստությունը ընտրական խաղերին սկսվեց...

Հայաստանի ազգային հավաքականը մարտի 24-ին եւ 28-ին աշխարհի առաջնության երկու ընտրական խաղ կանցկացնի: Մեր ընտրանին նախ «Հանրապետական» մարզադաշտում կհյուրընկալի Ուելսի հավաքականին, ապա Վարշավայում կմրցի Լեհաստանի հավաքականի հետ:

Մեր թիմի գլխավոր մարզիչ Վարուժան Սուքիասյանն ուսումնամարզական հավաքի է հրավիրել 27 ֆուտբոլիստների: Ներկայացնենք նրանց.

Դարպասապահներ

Հարություն ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)
Արմեն ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆ «Բոտեւ» (Պլովդիվ, Բուլղ.)
Մայիս ԱՋԻՋՅԱՆ «Արարատ» (Երեւան)

Պաշտպաններ

Սարգիս ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ «Զենիթ» (Սանկտ Պետերբուրգ, ՌԴ)
Հարություն ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ «Յանգ բոյզ» (Բեռն, Շվեյց.)
Երվանդ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ «Կլոպենբուրգ» (Գերմանիա)
Արթուր ՄԿՐՏՉՅԱՆ «Փյունիկ» (Երեւան)
Արմեն ՊԵՏԻԿՅԱՆ «Միկա» (Աշտարակ)
Հովհաննես ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ «Ստալ» (Ալչեւսկ, Ուկրաինա)
Արկադի ԴՈԽՈՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)
Մուրադ ՄԵՐՈԲՅԱՆ «Մարկո» (Աթենք, Հունաստան)

Կիսապաշտպաններ

Արթուր ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ «Յանգ բոյզ» (Բեռն, Շվեյցարիա)
Արթուր ՈՍԿԱՆՅԱՆ –
Ալբերտ ՍԱՐԳՍՅԱՆ «Լոկոմոտիվ» (Մոսկվա, ՌԴ)
Ռոմիկ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ «Օլիմպիակոս» (Նիկոսիա, Կիպրոս)
Ֆելիքս ԽՈՋՈՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)
Կարեն ԴՈԽՈՅԱՆ «Կռ. Սովետով» (Սամարա, ՌԴ)
Արտավազդ ՔԱՐԱՄՅԱՆ «Փյունիկ» (Երեւան)
Արթուր ՄԻՆԱՍՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)
Կոլյա ԵՓՐԱՆՈՍՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)
Արտակ ՄԻՆԱՍՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)

Հարձակվողներ

Արմեն ՇԱՀԳԵԼԴՅԱՆ «Կուբան» (Կրասնոդար, ՌԴ)
Վարազդատ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ «Փյունիկ» (Երեւան)
Արման ՔԱՐԱՄՅԱՆ «Փյունիկ» (Երեւան)
Արամ ՀԱԿՈԲՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)
Անդրեյ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ «Սատուրն» (Ռամենսկոյե, ՌԴ)
Հայկ ՀԱԿՈԲՅԱՆ «Արաքս-Իմպեքս» (Երեւան)

Այս ֆուտբոլիստներից էլ կընտրվեն այն 20-ը, որոնք կհայտավորվեն հանդիպումներին մասնակցելու համար:

Եվրոպայի երիտասարդական առաջնության ընտրական խաղերին կնախապատրաստվի նաեւ Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը: Այստեղ նույնպես մեր մրցակիցները կլինեն Ուելսի եւ Լեհաստանի թիմերը: Հայաստանի ընտրանու գլխավոր մարզիչ Անդրանիկ Ադամյանը, մարզիչներ Արմեն Գյուլբուդաղյանցն ու Արամայիս Տոնոյանը հավաքին հրավիրել են ավելի քան 30 ֆուտբոլիստների: Նրանցից կընտրվեն հիմնական թեկնածուները, որոնք էլ կշարունակեն նախապատրաստությունը մարտի 23-ին եւ 27-ին կայանալիք խաղերին:

Վիճակահանությունն անվանեց մրցակիցներին

Անցկացվեց ֆուտբոլի եվրագավաթների՝ Չեմպիոնների լիգայի եւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության հերթական փուլերի վիճակահանությունը:

Չեմպիոնների լիգայի քառորդ եզրափակիչում կհանդիպեն «Մանչեսթր յունայթեդ» (Անգլիա)-«Բավարիա» (Գերմանիա), «Գալաթասարայ» (Թուրքիա)-«Ռեալ» (Իսպանիա), «Լիդս յունայթեդ» (Անգլիա)-«Դեպորտիվո» (Իսպանիա), «Արսենալ» (Անգլիա)-«Վալենսիա» (Իսպանիա) զույգերը: Առաջին խաղերը կանցկացվեն ապրիլի 3-4-ին, պատասխան խաղերը՝ երկու շաբաթ անց:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության կիսաեզրափակիչ փուլում կմրցեն «Բարսելոն» (Իսպանիա)-«Լիվերպուլ» (Անգլիա), «Ալավես» (Իսպանիա)-«Կայզերսլաութեռն» (Գերմանիա) զույգերը: Հանդիպումները կանցկացվեն ապրիլի 5-ին եւ 19-ին:

Լեւոն Արոնյանը՝ կրկնակի չեմպիոն

Տիգրան Պետրոսյանի անվան Հայաստանի շախմատիստի կենտրոնական տանն անցկացվեց արագ շախմատի հանրապետական երկրորդ առաջնությունը: Մրցաշարն անցկացվում էր շվեյցարական մրցակարգով, 9 տուրով, պարտիայում մասնակիցներից յուրաքանչյուրին տրվում էր 15 րոպե:

Շատ վստահ հանդես եկավ միջազգային գրոսմայստեր Լեւոն Արոնյանը: Երիտասարդ շախմատիստն ընդամենը կես միավոր «զիջեց» մրցակիցներին, վաստակեց 8,5 միավոր եւ գրավեց առաջին տեղը: Նշենք, որ Լեւոնը երկրի արագ շախմատի չեմպիոնի կոչումը նվաճել էր նաեւ նախորդ առաջնությունում:

Երկրորդ մրցանակակիրը դարձավ Ռոման Հակոբովը, որը հաղթողից ետ մնաց 1,5 միավորով, իսկ երրորդ տեղում Տիգրան Լ. Պետրոսյանն է՝ 6,5 միավոր:

Ցավոք, առաջնությունում, Լեւոն Արոնյանից բացի, տարբեր պատճառներով, հանդես չեկան մեր մյուս ուժեղագույնները՝ միջազգային գրոսմայստերներն ու վարպետները:

Բաժինը վարում է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի «Բնակչության հատուկ սպասարկում» ՊՓԲԸ (թաղման բյուրո) առաջարկում է իր գործակալի ծառայությունները: Նա անհամեմատ կթեթեւացնի հուղարկավորության առնչվող ձեր հոգսերը: Միայն մեկ զանգ՝ 52.16.44 հեռախոսահամարով, եւ կարճ ժամկետում ու մատչելի ծախսերով մեր ծառայությունները կանեն արարողակարգին անհրաժեշտ բոլոր քայլերը:
52.16.44՝ միայն մեկ զանգով:

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ–ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեւան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES, swissair, KLM, BRITISH AIRWAYS, АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

Հայտերի ներկայացման հրավեր (IFB)

«19» մարտի 2001
Պայմանագրի No PO057952
Համաշխարհային բանկի փոխառության/վարկի
No IDA 33480-AM
Համաշխարհային բանկի փոխառության/վարկի անվանումը
Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ

1. Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ (ՀՍՆՀ) ծրագրի ֆինանսավորման նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունը Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից (IDA) ստացել է վարկ եւ նախատեսում է օգտագործել այդ միջոցների մի մասը IA00020 համաձայնագրի համապատասխան, Շիրակի մարզի Կառնուտ գյուղի դպրոցի նոր շենքի կառուցման ծրագրի վավերացված վճարումները կատարելու համար:

2. Պատվիրատու ծրագրի ԻԳ, որը համաձայնագիր է կնքել ՀՍՆՀ-ի հետ, շահագրգիռ հայտատուներին հրավիրում է ներկայացնելու մրցութային հայտերի կնքված փաթեթներ Շիրակի մարզի Կառնուտ գյուղի դպրոցի նոր շենքի կառուցման աշխատանքներն իրականացնելու համար:

3. Մրցութային փաստաթղթերը կարելի է ձեռք բերել ՀՍՆՀ գրասենյակից Կ. Ուլնեցու 31, 4-րդ հարկ, ձեռքբերումների վարչություն եւ Շիրակի մարզ, գ. Կառնուտ, գյուղապետարան հասցեներից, յուրաքանչյուր փաթեթի համար վճարելով **15000 դրամ** անփոխհատուցելի գումար: Շահագրգիռ հայտատուները լրացուցիչ տեղեկություններ կարող են ստանալ նույն հասցեներով:

4. Հայտերն ուժի մեջ կմնան բացելուց հետո **30 օրվա** ընթացքում եւ պետք է ուղեկցվեն 110000 դրամ մրցութային երաշխիքով: Հայտերը պետք է ուղարկվեն Շիրակի մարզ, գ. Կառնուտ, գյուղապետարան հասցեով, ծրագրի ԻԳ, մինչեւ 2001 թ. ապրիլի 19-ը, ժամը 10-ը:
Հայտերը կբացվեն վերը նշված հասցեով, նույն օրը նշված պահին այն մասնակիցների ներկայությամբ, որոնք կցանկանան մասնակցել այդ արարողությանը:
Նախամրցութային կոնֆերանսը կհրավիրվի ՀՍՆՀ գրասենյակում 2001 թ. ապրիլի 12-ին, ժամը 12:00-ին:

5. Ուշացված հայտերը կվերադարձվեն հայտատուներին չբացված վիճակում:

Հայտերի ներկայացման հրավեր (IFB)

«19» մարտի 2001
Պայմանագրի No PO057952
Համաշխարհային բանկի փոխառության/վարկի
No IDA 33480-AM
Համաշխարհային բանկի փոխառության/վարկի անվանումը
Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ

1. Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամ (ՀՍՆՀ) ծրագրի ֆինանսավորման նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունը Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից (IDA) ստացել է վարկ եւ նախատեսում է օգտագործել այդ միջոցների մի մասը IA00018 համաձայնագրի համապատասխան, Շիրակի մարզի Արեւիկ գյուղի կիսակառույց դպրոցի շենքի շինարարության ավարտի ծրագրի վավերացված վճարումները կատարելու համար:

2. Պատվիրատու ծրագրի ԻԳ, որը համաձայնագիր է կնքել ՀՍՆՀ-ի հետ, շահագրգիռ հայտատուներին հրավիրում է ներկայացնելու մրցութային հայտերի կնքված փաթեթներ Արեւիկ գյուղի կիսակառույց դպրոցի շենքի շինարարության ավարտի աշխատանքներն իրականացնելու համար:

3. Մրցութային փաստաթղթերը կարելի է ձեռք բերել ՀՍՆՀ գրասենյակից Կ. Ուլնեցու 31, 4-րդ հարկ, Ձեռքբերումների վարչություն եւ Շիրակի մարզ, գ. Արեւիկ, գյուղապետարան հասցեներից, յուրաքանչյուր փաթեթի համար վճարելով **15000 դրամ** անփոխհատուցելի գումար: Շահագրգիռ հայտատուները լրացուցիչ տեղեկություններ կարող են ստանալ նույն հասցեներով:

4. Հայտերն ուժի մեջ կմնան բացելուց հետո **30 օրվա** ընթացքում եւ պետք է ուղեկցվեն 110000 դրամ մրցութային երաշխիքով: Հայտերը պետք է ուղարկվեն Շիրակի մարզ, գ. Արեւիկ, գյուղապետարան հասցեով, ծրագրի ԻԳ, մինչեւ 2001 թ. ապրիլի 19-ը, ժամը 13-ը:
Հայտերը կբացվեն վերը նշված հասցեով, նույն օրը նշված պահին այն մասնակիցների ներկայությամբ, որոնք կցանկանան մասնակցել այդ արարողությանը:
Նախամրցութային կոնֆերանսը կհրավիրվի ՀՍՆՀ գրասենյակում 2001 թ. ապրիլի 12-ին, ժամը 12:00-ին:

5. Ուշացված հայտերը կվերադարձվեն հայտատուներին չբացված վիճակում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԲ երկրորդ մասնաշենքի Դեղատան փողոցի կողմից ալյումինե պատուհանների տեղադրման եւ դրանց հետ կապված վերանորոգման աշխատանքների իրականացման նպատակով ՀՀ Կենտրոնական բանկը հրավիրում է շինարարական կազմակերպություններին ներկայացնելու մրցութային առաջարկներ: Դրանք պետք է առաքվեն կնքված կամ ծանուցագրված փոստով, մինչեւ ս. թ. մարտի 27-ը, ժամը 16:00: Արդյունքները կամփոփվեն մեկշաբաթյա ժամկետում:

Մրցութային փաստաթղթերի ամբողջական փաթեթը կարելի է ձեռք բերել ՀՀ Կենտրոնական բանկի գործերի կառավարչության նյութատեխնիկական մատակարարման եւ շինարարության բաժնից (հասցեն՝ Վ. Սարգսյան 6, հեռ. 56 45 53):

ԿԲ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կենտրոնական բանկի ուսումնական կենտրոնը ստաժորների հավաքագրման նպատակով ս. թ. մարտի 26-ից պատրաստվում է իրականացնել «Բանկային գործ» ուսումնական ծրագիրը:

Կենտրոնը 3 ամսվա ընթացքում հատուկ ինտենսիվ դասընթացների միջոցով պատրաստում է հանրապետության բանկային համակարգի համար որակյալ մասնագետներ:

Դասընթացներին մասնակցելու համար պետք է Կենտրոն ներկայացնել դիմում, երկու լուսանկար, ինքնակենսագրություն եւ դիպլոմի պատճեն (քաղվածքով): Դասընթացները վճարովի են:

Պայմաններին մանրամասն կարող եք ծանոթանալ Կենտրոնական բանկի ուսումնական կենտրոնում հետեւյալ հեռախոսահամարով՝ 56-15-63, 2-83 (ներքին):

Հասցեն՝ Երեւան 10, Վ. Սարգսյան 6

ԿԲ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՄԱՄԼՈ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
PRESS RELEASE
19.03.2001

Դրամավարկային տեղեկատու

Մարտի 9-15-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Մարտի 9-15-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամական բազան (առանց միջազգային ծրագրեր իրականացնող գրասենյակների գումարների (ԾԻԳ) նվազել է 1 մլրդ 180 մլն դրամով եւ մարտի 15-ին կազմել 64 մլրդ 440 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 437 մլն, իսկ զուտ ներքին ակտիվները՝ 743 մլն դրամով:

Մարտի 2-9-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամական զանգվածը (առանց ԾԻԳ գումարների եւ կուտակված տոկոսների) աճել է 3 մլրդ 222 մլն դրամով եւ մարտի 9-ին կազմել 143 մլրդ 51 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ ավելացել է 2 մլրդ 424 մլն դրամով, կազմել 50 մլրդ 718 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ դեպոզիտներն աճել են 172 մլն դրամով եւ կազմել 12 մլրդ 20 մլն դրամ: Ժամկետային եւ խնայողական դեպոզիտներն աճել են 626 մլն դրամով եւ կազմել 80 մլրդ 313 մլն դրամ: Արտարժույթով դեպոզիտներն ավելացել են 768 մլն դրամով եւ կազմել 74 մլրդ 234 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ դեպոզիտները կազմել են 24 մլրդ 745 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 649 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 49 մլրդ 490 մլն դրամ (աճը՝ 119 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Մարտի 9-15-ն ընկած ժամանակահատվածում տեղի է ունեցել 800 մլն դրամի 245 եւ 175-օրյա պետական պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխում՝ համապատասխանաբար 24,75 եւ 24,03 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ: Նույն ժամանակահատվածում մարվել է 700 մլն դրամի 154 եւ 217-օրյա պետական պարտատոմսեր 24,5 եւ 21,8 տոկոսով:

Տրամադրվել է 114,2 մլն դրամի, մարվել՝ 1 մլրդ 316 մլն 451 հազար դրամի լոմբարդային վարկ՝ 45 տոկոս տարեկան տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

Մարտի 9-15-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ԿԲ-ի սահմանած դրամի հաշվարկային փոխարժեքն արժեզրկվել է 1,34 տոկոսով՝ 542,04-ից հասնելով 549,39 դրամի: Այդ ժամանակաընթացքում արտարժույթի շուկայում ԿԲ-ն գնել է 1 մլն ԱՄՆ դոլար՝ 1 դոլարը 545,95 դրամ փոխարժեքով, եւ վաճառել 130,6 հազար դոլար՝ 551,15 դրամ փոխարժեքով:

Միջբանկային շուկայում անցած շաբաթ կնքվել են մոտ 15 մլն ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 547,57 դրամ:

ԿԲ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

TUFENKIAN TRANS CAUCASUS

«Թուֆենկյան Հոսպիտալիտի» ընկերությունը հայտարարում է մրցույթ

իր նորակառույց հյուրանոցի հետեւյալ թափուր աշխատատեղերի համար՝

1. Խոհարար
2. Մատուցող
3. Սենյակների սպասարկման ծառայող
4. Բարմեն
5. Ադմինիստրատոր
6. Վարորդ
7. Հավաքարար

Խնդրում ենք ներկայացնել Ձեր դիմումները եւ տվյալները մինչեւ ս. թ. ապրիլի 1-ը **«Tufenkian TransCaucasus»** գրասենյակ:

Հասցեն՝ ք. Երեւան, Շահամիրյանների փող. 18, («Գրանդ Քենդի»-ի դիմաց)

FINCA Armenia/job announcment.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

FINCA Armenia announces a new open position of Administrative Assistant/Reseptionist.

The person will be responsible for coordinating all office communications and scheduling and daily schedule of the Financial Service Officers and Auditors, and should be aware of the whereabouts of all other office staff.

Admin. Assistant also serves as a translation resource for all departments.

Requirements:

- University degree in an appropriate discipline.
- 5 years employment experience with Western Organization.
- Management experience required.
- Computer literacy. Experience with Microsoft Word, Excel and Access.
- Fluency in Russian, Armenian and English.

Submit your resumes to FINCA Armenia office.
Our address is: Movses Khorenatsy 28.
Deadline: March 23, 2001

HUJ 1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների համապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է որպես կամավորական մասնակցելու արտասահմանում եւ Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին:

Պայմանները՝ *անգլերենի (ֆրանսերեն, գերմաներեն) տիրապետում, կամավորականի անդամավճար եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն*

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝
Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկի երրորդ մասնաշենքի խանդման աշխատանքների կատարման նպատակով ՀՀ ԿԲ-ն հրավիրում է շինարարական կազմակերպություններին՝ ներկայացնելու մրցութային առաջարկներ: Դրանք պետք է առավել կնքված կամ ծանուցագրված փոստով, մինչեւ ս. թ. մարտի 30-ը, ժամը 16:00: Արդյունքները կամփոփվեն նույն օրը, ժամը 16:15-ին:

Մրցութային փաստաթղթերի ամբողջական փաթեթը կարելի է ձեռք բերել ՀՀ ԿԲ-ի գործերի կառավարչության նյութատեխնիկական մատակարարման եւ շինարարության բաժնից (հասցեն Վ. Սարգսյան 6, հեռ.՝ 56 45 53), մինչեւ ս. թ. մարտի 26-ը, ժամը 18:00-ն:

ԿԲ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

LINK

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
«ՍՏԱՆԴԱՐՏ 2000»

Հաշվապահության բոլոր բաժինների ավտոմատացում.
Արտադրություն եւ առեւտուր
Բանկ եւ դրամարկղ
Աշխատավարձ եւ կադրեր
Պահեստի շարժ
Հաշվարկներ գնորդների հետ
Հաշվարկներ մատակարարների հետ
Հիմնական միջոցների հաշվառում...

Փաստաթղթերի գրանցում, պահպանում եւ տպագրում.
Հաշիվ-ֆակտուրաներ
Դրամարկղային օրդերներ
Աշխատավարձի տեղեկագրեր
Պահանջագրեր...

Հաշվետվությունների ձեւավորում.
Շրջանառության եւ մնացորդի ամփոփագիր
Գլխավոր գիրք
Շախմատ-տեղեկագիր...

Ծրագիրը մշակված է "1С: БУХГАЛТЕРИЯ" համակարգի հիման վրա

Աշխատում է նոր եւ հին հաշվային պլաններով
Ավտոմատ ձեւավորում է գրառումներ
Աշխատում է հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով
Համատեղելի է Windows համակարգի հետ

Երեւան, Կոմիտասի պող. 49, հեռ. 23-05-10
E-mail: link@lans.am
http://www.link.am

INTERNATIONAL COMMERCIAL BANK (ARMENIA) CJSC

«ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի ՍՆԴԱՄ
Երեվան Դեղատան 6, Հեռ. 583-085, 520-432,520-593

Առաջարկում ենք բարձրորակ սպասարկում եւ եվրոպական հուսալիություն, միջազգային չափանիշներին համապատասխան բարձրորակ բանկային ծառայություններ եւ լավագույն տոկոսադրույքներ: 2001 թ.-ի մարտի 1-ից ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց առաջարկում ենք հետեւյալ տարեկան տոկոսադրույքները.

ԺԱՄԿԵՏԸ	30-59 օր	60-90 օր	91-210 օր	211-270 օր	271-365 օր
USD	9.0%	10.0%	12.0%	11.0 %	10.0 %
AMD	12.0%	14.0%	15.0%	16.0 %	15.0 %

Տոկոսների վճարումը բանկը կատարում է հաճախորդի ցանկությամբ՝ յուրաքանչյուր ամիս կամ ժամկետի վերջում: Ժամկետային ավանդի նվազագույն գումարը 1000 ԱՄՆ դոլար կամ համարժեք ՀՀ դրամ: Առանձին դեպքերում բանկը պատրաստ է իր հաճախորդներին տրամադրել արտոնյալ պայմաններ:

**For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian,
Armenian and Turkish**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

2001 թ. ընդունելության տասնամյակ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2001-2002 ուսումնական տարվա ընդունելությունը մագիստրոսի կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով՝

- Արդյունաբերական ճարտարագիտություն եւ համակարգերի կառավարում
- Ինֆորմացիոն եւ կապի տեխնոլոգիաներ
- Իրավագիտություն
- Համեմատական իրավական ուսմունքներ
- Գործարար ղեկավարում
- Քաղաքագիտություն
- Հասարակական առողջապահություն
- Անգլերենի դասավանդում որպես օտար լեզու

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Մարտի 24-ին, ժ. 11.00-ին հրավիրում ենք ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճ՝ մասնակցելու **բաց դռների օրվան**:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է ապրիլի 17-ը, ժ. 15.00:

Տեղեկությունների համար դիմել՝
***Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ
Հեռ. 51-27-93, 51-27-92***

@rminco Global Telecommunications — Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Ազգ» տպագրատուն. Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության 16. 03. 2001 Գինը՝ 100 դրամ